PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XIV ГРУДЕНЬ, 1973 ЧИСЛО 12

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XIV — ГРУДЕНЬ, 1973 — Ч. 12

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді	$6.00
Передплата до інших країн	6.00
Поодиноке число	60

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 12 — DECEMBER, 1973 — VOL. XIV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada	$6.00
Subscription in other countries	6.00
Single copy	60

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
Як відбувся Конгрес?..	1
З. Плітас — Визначні українські письменниці	2
Звіт 35-го З'їзду Союзу Українок	3
О. Воропай — День Андрія Первозванного	7
О. Климчук — Молода слава України	10
Н. Кібець — Дивоцвіт	11
Anna Balan — Another Viewpoint	15
Леонід Мосендз — Засів	18
А. Ф. Будзан — Невичерпне джерело художніх традицій	21
М. Улян Дубенчук	23
Н. Кіндрачук — Урочисте Свято 50-ліття відділу в Саскатуні	24
М. Козар — З окружного з'їзду в Етелберт	27
Громадська і родинна хроніка	28
Домашне господарство	31
Зміст XIV річника	32

НА ОБКЛАДИНЦІ — Зимовий вид затишку.

ОДЕРЖАНІ КНИЖКИ

Ганна Черінь — Небесні вірші. Поезії й поема — „Добро і зло".- Видавництво Юліяна Середяка — Буенос Айрес, 1973.

— — — — —

Велика Людина та інші твори — Петро Роєнко. Видавництво „Любисток". Торонто, 1973.

— — — — —

Збірка праць молодіжної секції Спілки Українських Журналістів Канади. Видання СУЖК. Торонто, 1973.

— — — — —

Катерина Перелісна — Котикові пригоди. Казочка для дітей. Ілюстрації Ніни Мудрик-Мриц. Видання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Торонто, 1973.

— — — — —

Р. Роляник — Хлопці з зеленого бору. Історична поема-казка для дітей і молоді. Друге видання. Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Обгортка й ілюстрації М. Михалевича. Торонто, 1973.

— — — — —

Євген Яворівський — Казка дітям невелика про курчатко й про шуліку. Для дітей молодшого віку. Нове третє видання. Обгортка мистця О. Судомори, ілюстрації мистця Е. Козака. Видання ОПЛДМ. Торонто, 1973.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Ukrainian Embroidery Desions and Stitches — by N. Ruryk	$6.00
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ — проф. д-р Н. Полонська Василенко. Стор. 160. Ціна	$6.00
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ — Збірник пісень на слова Лесі Українки. Ювілейне видання — містить ноти на 27 пісень. Ціна	$10.00
50-річчя ЗДОБУТТЯ ПРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Яніщевська	$0.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
A25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XIV ГРУДЕНЬ, 1973 Ч. 12

ЯК ВІДБУВСЯ КОНҐРЕС? . .

— Ну, як же ж відбувся Конґрес? — такими питаннями зустрічатимуть, або зустрічали делеґатів Другого Світового Конґресу Вільних Українців різні установи і організації, центральні і місцеві, а навіть і друзі однодумці у країнах нашого поселення — в далекій Австралії, Бразілії, Аргентіні, Венезуелі, З'єднених Стейтах Америки, Канади — включно з країнами Европи — Бельгії, Франції, Німеччини, Англії. І не один з делеґатів скаже, що Конґрес мав „світла" і „тіні". Мав і мусів мати, одначе тіні є на те, щоб можна було краще побачити й оцінити світла . . . .

Мова у нас про Другий Світовий Конґрес Вільних Українців, який відбувався через чотири дні у Торонті в одному з найбільших і наймодерніших готелів в днях 1, 2, 3 і 4 листопада 1973 р.

Безперечно, то Конґрес був світлою подією в житті української спільноти у вільному світі. Не був він несподіванкою, бо до нього готувались як провід то так і громадянство останніх два роки. Великою несподіванкою все таки була численна репрезентація представників українських організацій — провідних людей з дальших країн, які напевно з великою посвятою і з матеріяльною пожертвою з'їхались, щоб у збірний сили проводу, вирішувати важливі питання нашого буття і наших дій. Тому то Другий Світовий Конґрес Вільних Українців привернув очі всього нашого свідомого і діючого громадянства.

Другою очікуючою відповіддю на питання як відбувся Конґрес було те, що за останніх шість років, від часу першого СКВУ дотепер зайшло багато змін, не тільки в світі, не тільки в середовищах української спільноти, а головно в житті нашого народу в Україні, який переживає важкі дні національного, культурного і морального гноблення.

І коли Перший СКВУ, який відбувався 1967 року в Ню Йорку й у своїй збірній цілости дав нам тоді декалоґ — „10 заповідей українця у вільному світі", то цей Другий СКВУ, що відбувся у Торонті, більшу половину своєї програми присвятив Україні,

Після центральної доповіді „Положення в Україні і завдання української національної спільноти у вільному світі" відбулись по цій же лінії студійні семінарі на такі теми:

1) „Оборона прав людини в Україні на форумах міжнародніх організацій"

2) „Аналіза руху спротиву в Україні.

3) „Церковно-релігійні проблеми України"

4) „Роля молодого покоління в русі спротиву в Україні і його вплив на українську молодь у вільному світі".

5) „Русифікація університетів і вищих навчальних установ в Україні".

6) Колоніяльний визиски України Москвою".

Світлими хвилинами Конґресу були привітальні промови представників федерального, провінційного і міського урядів, які глибоким розумінням Конґресу і його завдань вказували на свою прихильність та свою приязнь до ідеалу вільної української держави в межах її території — України.

До світлих подій Конґресу належить доповнений проєкт „Виховного ідеалу українця у вільному світі, ряд відбутих по цій програмі семінарів та велика маніфестація у стадіоні Мейпл Ліф Ґарденс під гаслами:

„За єдність, силу і ріст українців у світі".

„За Бога, віру і свободу поневоленого українського народу!"

До тіней Конґресу треба віднести слабу технічну організацію в готелі, через що делеґати губили багато цінного часу, маючи труднощі відшукувати приміщення сесій, які були розкидані по цілім величезнім будинку готелю.

Справжньою насолодою Конґресових днів були виступи хорів, танцювальних ансамблів та дефіляда молоді на стадіоні, яка понесе світла Конґресу у своє майбутнє.

НОВА ПРЕЗИДІЯ
Світового Конґресу Вільних Українців

Згідно з рішенням 2-ого Конґресу СКВУ, Світовий Конґрес Вільних Українців на найближчу каденцію 5-ох років буде мати осідок в Торонто, Канада, і буде діяти під проводом новообраної Президії в такому складі:

Президент — о. д-р Василь Кушнір (Канада), Відпоручники Церков: — Митрополит Максим Германюк від Української Католицької Церкви, — Митрополит Мстислав Скрипник від Українських Православних Церков, — д-р Лев Забко-Потапович від Українських Протестантських Церковних З'єднань. Заступники Прези-

дента: — Микола Плавюк (Канада), перший заступник; — пані Стефанія Савчук, голова СФУЖО, другий заступник, — Василь Кирилюк Канада), третий заступник, Генеральний Секретар — мгр Юрій Шимко (Канада), Скарбник — д-р Франк Мартинюк (Канада), Член Президії — д-р Юрій Даревич (Канада).

Контрольна Комісія СКВУ: Святослав Фроляк (Канада), д-р Сергій Наклович (Австрія), інж. Микола Сліпченко (Аргентина), Олег Шиманський (Бразилія), інж. Микола Григорців (Австралія), інж. Венедикт Васюк ,Венезуела). Крім вищезгаданих, до складу Контрольної Комісії будуть включені представник від ЗСА і його заступник та один заступник від Канади, яким буде представник СУСК, яких визначення наступить пізніше.

Найвищим орґаном СКВУ є Секретаріят, в склад якого крім членів Президії входять представники від усіх країн поселення українців у вільному світі та відпоручники міжкрайових надбудов українських громадських організацій. Від українських церков, крім вищезгаданих відпоручників у складі Президії, до Секретаріяту СКВУ входять: єпископ Ізидор Борецький від Української Католицької Церкви і о. архипресвітер д-р С. В. Савчук від Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Секретаріят СКВУ складається з 45 осіб, яких імена і позиції будуть проголошені окремо бюром СКВУ.

Зоя Плітас

ВИЗНАЧНІ УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИЦІ, ПОЕТКИ ТА ЖУРНАЛІСТКИ 20-го СТОЛІТТЯ

СОФІЯ РУСОВА

СОФІЯ РУСОВА — визначна вчена, письменниця та громадська діячка. Народилася на Чернігівщині 1856 р. Її батько був з походження шведом, а мати — француженка. Коли Софії було 10 років померла її мати і родина переїздить до Києва. Там Софія вчиться в гімназії, приятелює з дочками Старицького Михайла, що укріпило її національне усвідомлення. Одружилася з гімназійним учителем, Олександром Русовим. В той період вийшов якраз відомий Валуєвський указ царя Олександра II про заборону українського друку. Це було в 1876 р. Тоді Русови їдуть до Праги, де надрукували твори Шевченка. Таємно перевозять українські книжки до Східньої України, що було дуже небезпечно. Крім того друкували нелегальну літературу в малій друкарні, яка переховувалася в їхньому хуторі. Російська влада підозрівала їх, зробила трус і знайшла розібрану машину. Їх обох заарештували, а за три місяці було їх звільнено. За часів українського відродження 1917-20 рр. Софія Русова була директором Департаменту позашкільної освіти і викладала в Українському Університеті в Камянці-Подільському. На еміграції була Головою Української Національної Жіночої Ради в Празі. В той же час викладала в Українському Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова в Празі. Написала цікаві спогади, теж багато популярно-наукових праць і підручників. Померла в Чехословаччині в 1940 році.

ПОДЯКА

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку всім тим, що нас відвідували у шпиталі і вдома, за писемні побажання скорого виздоровлення, за квіти й подарунки.

Замість карток подяки всім тим нашим приятелям засилаємо 5.00 дол. на прес. фонд журнала „Промінь".

Михайло й Анастасія Пережак,
Брентфорд, Онт.

Звіт 35-го Головного З'їзду Союзу Українок Канади

(Продовження з ч. 11)

На внесок Г. Ковальчук і за піддержкою В. Костинюк, звіт з минулого головного з'їзду (34-го) С.У.К., був прийнятий одноголосно так як був поданий в журналі „Промінь".

Писемні привіти, які наспіли перед з'їздом від відділів: Св. Анни з Лойдмінстер, Алта., О. Пчілки з Норт Бетлфорд, Саск., Кн. Ольги з Вернон, Б.К., Л. Українки з Брентфорду, Онт., Кн. Ольги з Лондону, Онт., О. Пчілки з Тандер Бей, Онт., Л. Українки з Редфілд, Саск. і д-р Г. Янішевської з Торонто, Онт.

Пані Івасюк подала інформації, що всі зареєстровані делеґатки і гості отримали збірник звітів, які написали членки і референтки централі С.У.К. про свою дворічну працю. Вона просила делеґаток ці звіти прочитати, щоб на ранішну сесію були готові взяти участь в дискусіях над звітами. Також вона просила делеґаток цей збірник передати свойому відділові дома.

Учасниці з'їзду перейшли до Колеґії Св. Андрея на чайне прийняття, яким гостили відділи С.У.К. міста Вінніпеґу.

ДЕЛЕҐАТКИ НА ГОЛОВНОМУ З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1973 Р.

Від централі С.У.К.: Л. Івасюк, Л. Хорош-Ґреґорі, М. Ткачук, М. Сулима, Н. Фарина, добр. М. Керніцька, А. Томнюк, О. Лукомська, Н. Когуська, А. Звоздецька, М. Гарасим, С. Пауш, О. Мельничук, С. Василишин, А. Мисак, А. Данилович.

Від Головного Музею: Р. Драґан, Г. Максимюк, П. Качковська. Від Ради Муз. Фундації: А. Токарик. Від Провін. Екзекутив: Сх. Канади: М. Телеґа, І. Римар; Манітоби: М. Білоус, А. Сарчук, О. Завісляк, Д. Черевик, Т. Гавриси-шин; Саскачевану: М. Гарбус, С. Стратійчук; Альберти: О. Ганночко, Є. Прокіпчук; Б.К. Л. Кут-Шевчук. Від Манітобської Філії Музею: А. Павлик. Від З'їздового Комітету: добр. Ю. Лучак, М. Мандзюк. Відділ Л. Українки, Вінніпеґ: Г. Богонос, С. Бейзик, добр. А. Ткачук, Р. Кондра, М. Марко, добр. В. Симчич, Ґ. Яременко.

Відділи при Катедрі Св. Івана, Едмонтон: Р. Фарина, Н. Мельничук, П. Цимбалюк, Б. Масло, Н. Николин, А. Цибак, А. Особа, К. Міськів; О. Кобилянської, Саскатун: О. Андрущак, О. Луцюк, А. Буряник, М. Гарбус, О. Багрій, Т. Гарбар, В. Залещук, О. Кей; Кн. Ольги, Торонто: З. Плітас, Т. Копиль, М. Буряник; Л. Українки, Ванкувер: М. Вакалюк, добр. К. Бублик; Л. Українки, Виндзор: В. Костинюк, М. Вахна, О. Торошенко, О. Друль; Доньки України, Монтреал, Кве.: М. Зимовець, С. Кульба; Кн. Ольги, Лашін, Кве.: Н. Лазоренко; Г. Барвінок, Монтреал, Кве.: Г. Михальчук, М. Нєма; Л. Українки, Оттава, Онт.: Ґ. Ковалик; Л. Українки, Гамілтон, Онт.: Є. Гребенюк, М. Січовий; Кн. Ольги, Ґримсбі, Онт.: Т. Лисий; О. Басарабової, Тандер Бей, Онт.: А. Мирфі, К. Грицик; Тризуб, Торонто, Онт.: С. Олійник; Донки Українки, Тандер Бей, Онт.: С. Клименко, М. Гарасимчук; Л. Українки, Давфин, Ман.: М. Слижук, Р. Грицай, Т. Шовдра; С. Русової, Лонґ Бренч, Онт.: Н. Гайдук, К. Чорна; Л. України, з Ст. Кетеринс, Онт.: Т. Дем'яненко; О. Кобилянської, Портедж ля Прері, Ман.: Т. Тровська; Св. Ольги, Толстой, Ман.: К. Долинчук; Л. Українки, Транскона, Ман.: М. Нижник; Доньки України, Томпсон, Ман.: М. Маюк; Кн. Ольги, Вінніпеґ, Ман.: добр. Г. Кіцюк, М. Кушнірик, Н. Шевель; Л. Українки, Овкбурн, Ман.: п-і Матієшин; М. Марковичевої, Йорктон, Саск.: добр. О. Бойчук; Доньки України Ріджайна, Саск.: А. Зенчишин, Д. Керелюк; О. Басарабової, Гефорд, Саск.: О. Сметанюк, С. Ощипок; Кн. Ольги, Принс Альберт, Саск: О. Ровалінська, А. Кардаш; О. Пчілки, Йорктон, Саск.: добр. Ю. Стеценко, А. Сіра; Л. Українки, Едмонтон, Алта.: добр. Н. Фляк; при Громаді Св. Андрея, Едмонтон, Алта.: О. Мельничук А. Юзвишин; Л. Українки, Ту Гилс, Алта.: Г. Маріянич; О. Пчілки, Мирнам, Алта.: М. Дубелта; О. Кобилянської Смокі Лейк, Алта.: П. Варава; О. Кобилянської, Чиливек, Б.К.: М. Савіцька; О. Кобилянської, Валей, Б.К.: М. Лебедович, М. Сташин.

Писемні привіти, які наспіли перед з'їздом від відділів: Св. Анни з Лойдмінстер, Алта., О. Пчілки з Норт Бетлфорд, Саск., Кн. Ольги з Вернон, Б.К., Л. Українки з Брентфорду, Онт., Кн. Ольги з Лондону, Онт., О. Пчілки з Тандер Бей, Онт., Л. Українки З Редфілд, Саск. і д-р Г. Янішевської з Торонта, Онт.

Пані Івасюк подала інформації, що всі зареєстровані делеґатки і гості отримали збірник звітів, які написали членки і референтки централі С.У.К. про свою дворічну працю. Вона просила делеґаток ці звіти прочитати, щоб на ранішню сесію були готові взяти участь в дискусіях над звітами. Також вона просила делеґаток цей збірник передати свойому відділові дома.

Учасниці з'їзду перейшли до Колеґії Св. Андрея на чайне прийняття, яким гостили відділи С.У.К. міста Вінніпеґу.

Субота, 1-го вересня, 1973, ДРУГА СЕСІЯ
9-та год. ранку

Звіти урядниць центральної управи С.У.К., за дво-річну каденцію, були прийняті так як подані в Збірнику Звітів. В дискусіях були питання до фінансового, добродійного, видавничого і редакційного звітів. Членки і референтки комісій Союзу, інформативно відповідали на всі питання. На внесок пані Р. Драґан і за піддержкою пані М. Нижник, рішено щоб на будуче від видавничої комісії був загальний фінансовий звіт у подробицях.

Від контрольної комісії звітувала пані М. Гарасим, що фінансові рахунки та інвентар центрального маєтку перевірено і все в порядку. Пан Т. Гнатюк (авдитор) приготовив фінансовий „стейтмент". Пані А. Данилович внесла вотум довір'я уступаючій управі а пані А. Особа піддержала.

Пані А. Звоздецька, референтка членства, виголосила доповідь на тему „Наше членство в Союзі Українок Канади і 50-ліття в 1976 році". У своїй промові пані Звоздецька підкреслила такі важливі пункти: 1) За останніх п'ять років, членство в Союзі зросло, та все ж таки є ще багато українських жінок, а зокрема молодих жінок, які не є в організації, тому треба попровадити широку кампанію за новим членками. 2) Зближається 50-ліття Союзу Українок Канади, вже треба плянувати ювілей півстоліття та відзначення заслужених членок. 3) Членки повинні завжди респектувати провід і плекати взаємну пошану. 4) Членки по своїх місцевостях зобов'язані допомагати збільшити членство у відділах Т.У.С. і С.У.М.К., щоб вся громадська, культурна праця відбувалася спільними силами.

Доповідачка підкреслила значення нашої відзнаки „Смолоскип" і завзивала, щоб з гордістю його носити „і передавайте його своїм дочкам, нехай в їх руках він ясно сяє". На закінчення внесла рекомендацію створити комітет, який би зайнявся приготовленням програми на 50-ий ювілей, що святкуватимемо в 1976 році.

Над порушеними справами в промові, розвинулася цікава, конструктивна дискусія, в якій брали слово пані: Н. Когуська, М. Білоус, Д. Янда--Мекмиллен й інші. Пані М. Ткачук внесла, пані Р. Драґан піддержала внесок, щоб централя назначила комітет, який мав би опрацювати проєкт надавання почесного членства або 25-ліття, писали до цього комітету свої завваги та сугестії. Пані Н. Мисак піднесла думку, щоб створити дорадчу раду з бувших голів Созу Українок. По короткій дискусії не внесок пані Д. Янди-МекМиллен і Н. Мисак рішено, щоб централя розглянула цю рекомендацію до наступного з'їзду.

Цими часами дуже багато членок переселюється з одної місцевости до іншої, а то й в іншу провінцію. Рішено привернути практику — а то, щоб відділ переїжджаючій членці виписував картку „Повідомлення', з якою та членка вступає до іншого відділу на новому місці.

Бюджет Союзу, зреферувала касирка пані А. Томнюк. Вона представила, що на підставі теперішнього бюджету передбачається певний дефіцит набудуче. Після короткої дискусії рішено, що найкращий спосіб запобігти цю проблему, то підвищити вкладку. Пані М. Маріянич внесла пані М. Ткачук піддержала, щоб підвищити вкладку до $2.00 від членки до централі.

Заклик на організаційний фонд С.У.К., зробила пані М. Телеґа, голова Провін. Екз. на Сх. Канади. Вона щиро апелювала до всіх учасниць, і сказала , що самими словами ми не вдержимося, що мусимо виказати свою щирість жертвенністю. Під час перерви делеґатки й гості складали свої пожертви.

На тему „Становища Жінок" „Стетас оф Вимен) говорила пані О. Ганночко, голова пров. екз. на Альберту. Її коротку інформативну промову поміщуємо окремо. Кожна учасниця з'їзду одержала від Федерального Уряду, інформативний матеріял на цю тему.

На цьому закінчено ранішну сесію.

Централя Союзу зарядила спільний обід з певною програмою. Предсідницею обіду була пані Леся Івасюк. Молитву провів о. прот. Д. Лучак,: голова Президії Консисторії УГПЦ. По смачному обіді добр. М. Керніцька представила головну бесідницю, добр. В. Симчич, голову Комітету Українок Канади. Добр. Симчич промовлялана тему „На Сторожі Культури" (текст її промови поміщений окремо). Щоб скріпити свої завваги, що українська дитина мусить читати українські книжки, добродійка розповіла про проєкт видання дитячої літератури, яку опрацьовує К.У.К. До цього вона виставила малюнки артиста Петра Куця, які будуть поміщені в нових книжечках. По програмі, з великим зацікавленням, членки оглядали цю виставку. Пані М. Білоус, голова пров. екс. на Манітобу, склала подяку доповідачці і дала їй признання за її працю.

Слідувало вручення нагород за кампанію на журнал „Промінь". Пані С. Пауш, референтка журнала, коротко переповіла про кампанію, що принесла 262 нових передплат. Точний виказ кампанії поміщений в збірнику звітів і був поміщений в журналі.

(Докінчення буде)

ДОПОВІДЬ ДОБР. В. СИМЧИЧ, ГОЛОВИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В імені Комітету Українок Канади, я вітаю учасників цього З'їзду. Я почуваюся щаслива, що Союз Українок Канади дав мені нагоду промовляти до вас сьогодні.

Я рішила говорити на тему, яка буде цікавити цілий світлий З'їзд, бо ті самі проблеми, що їх має Союз Українок, має кожна українська українська організація в Канаді. Отже моя тема: „На сторожі культури". Ця тема є стара. Уже більше як 70 років ми чуємо це в Канаді й Америці, а як приходить з'їзд, це вдійсности є свого роду перечислювання інвентаря. Тому ця думка є стара між українцями в Канаді. Я краще волію порівняти з'їзд до глибокого думання, щось так, як англійці мають „ретріт". Люди відходять від своїх домів і переводять кілька днів або тиждень на самоті, а після такого спокою приходять додому з новою ініціятивою і новою енергією.

Таким повинен бути наш З'їзд. На цьому З'їзді ми повинні розложити карти на столі, перестудіювати всі питання: де ми помилилися в минулому і прийти до загальної згоди, нової думки та новою постановою. Ми повинні розїхатися з оптимізмом, що наша будучність є ясна.

Отже я передовсім подам не тільки свої думки, але й думки інших організацій, що входять у Комітет Українок Канади. 1) Які помилки ми робили й робимо? 2) Яке нове домагання або проблеми стоять перед нами? 3) Практичні замітки. 4) Який буде стан української культури в Канаді за десять років від тепер?

Тепер приступаємо до першої точки: наші помилки чи недомагання.

Наведу маленький приклад: коли ми гостили в домі п-ва Мацелюхів у Ванкувері, батько д-ра Спачинського все любив співати пісню: „Енджой юрселф, итс лейтер ден ю тінк". Наводжу це, бо продовження української культури в Канаді є загрожена. Це чисто так як пісня говорить: „Итс лейтер ден ю тінк". Де дурімо себе, що ми маємо великі здобутки, не потішаймо себе, що ми переконуємо своїх сусідів у Канаді, що українці мають чим хвалитися. Правда, ми маємо здобутки, але нам треба подивитися нижче, — і що ми побачимо? Ми маємо й не маємо чим хвалитися.

Не знаю чи ви погодитеся зі мною, але коли ми хочемо бути на сторожі культури, ми раз на все мусимо зрозуміти, що без української мови — культура буде завмирати. А коли хто з вас не годиться, хай погляне довколо себе й спитає: чи українська мова відновлюється таким темпом, як повинна? Я наведу кілька прикладів:

Вже чотири роки минуло, ще 1968 року, як наша молодь переводила всі свої збори в англійській мові. Це я бачила на власні очі. Від часу як почали навчати українську мову в державних школах у Манітобі, ми здобули три тисячі учнів, що вчаться української мови. А за той час німці мають дванадцять тисяч, помимо того, що німців значно менше ніж українців. А що дальше буде? Чи тут хтось відважиться сказати: „Не турбуйтеся, ще на тільки лишиться".

Здається, що найбільше залежить від батьків. Але й тут є наша велика помилка. Я кажу НАШУ, бо причислюю й себе до тих, що провинилися.

Щоб з'їсти миску вареників треба: а) апетиту, б) добрих вареників. Ми давали й даємо дітям (а в цьому випадку вже ті діти самі стали батьками) дуже добрі вареники, але апетиту ми не знали як виробити або викликати. Ми сварили, лаяли, а то й карали своїх дітей, аби вони вчилися читати й писати по-українському. Але ми не подумали про матеріяли для читання тих дітей.

Ми дали своїм дітям пісню. Яку? Чи не виучували ми дітей майже виключно, щоб було з чим на сцену виступити. Діти танцювали українські танці. Чому? Щоб показати, що ми можемо вивчити дітей для виступу на концерті. І скільки дітей танцювало? Безперечно тільки ті, що найкраще надавалися на це. А мій син чи ваш син сидів на лавці під стіною, бо учитель танців не хотів понизити свою репутацію. А ми, батьки, сиділи й дивилися. Отже чого ми могли сподіватися від тих, що сиділи під стіною? Тільки около десять відсотків дітей брало участь у концерті.

Цьому можна запобігти. Батькам треба й сьогодні вглянути в це питання. 1) Чи наша українська школа при парафіях дальше існує на таких принципах? 2) Чи наша школа має досить відповідних, цікавих, легких книжок для дітей? Де ця бібліотека? Чи вчитель звертається до неї кожного дня?

- Чи в наших рідних школах є садочки — садочки для малят, а потім для „кіндергартен"? Яке число є в тих садках?
- Чи ми маємо найновіші прилади для вивчання мови? Діяпозитиви або „слайдс", „тейпрекордерс", „овергид проджетор", „филмстрипс", і подібні? . . .
- Чи наші читанки цікаві, захоплюючі? Чи може ми вживаємо матеріяли зовсім чужі для канадійської дитини?

● Чи при наших організаціях для молоді є нагода, де всі можуть співати — чи має голос чи ні? Чи всі танцюють для розривки, так як ваші батьки танцювали на вигоні?

● Як і хто провадить українську школу? Чи вчительки читають з підручника й вимовляють слова: „Джуже добре", „джіти", „учиша". Як так як може поступати українська мова вперед? Або навпаки, учитель уживає таку трудну мову, що може й сам не розуміє її. Чи ми оцінюємо вчителя на підставі того, який концерт він приготовить? Чи ми защіплюємо національну гордість у наших дітях?

Після цього всього запитаймо себе: Що ми робимо в цій справі? Подумайте хвилинку й скажіть так як каже англієць: „Дид ві нот мис де бовт?" А може ми хочемо застромити свою голову в пісок, як той струсь, і казати: „Не журіться, пані добродійко, мої діти знають українську мову. Це питання є велике, широке й глибоке. Це заторкає навіть і тих, яких діти добре говорять по-українському.

Тому, що мова є основою культури, ми повинні вложити всі свої зусилля, щоб врятувати її. Пам'ятайте, як буде зникати українська мова, то з мовою буде зникати й українська церква.

Як ми можемо помогти? Чи ви знаєте, що понад 90 відсотків учителів української мови в парафіях та державних школах є жінки? Чи ви знаєте, що ми сподіваємося, щоб мужчини приготували програму навчання, і що шкільництво при КУК правдоподібно стоїть на найвищому щаблі? Беручи під увагу все це, чи ви сподіваєтеся, що наші чоловіки приготують програму навчання та провірять чи наше навчання приносить сподівані плоди?

Я вірю, що ми багато можемо помогти через КУК.

Усе це, що ми осягнули для шкільництва за два роки мого головування, ми не могли б осягнути поодиноко. Ми вже маємо приготовану одну книжку около 300 сторін українського фолкльору і 60 ілюстрацій, які бачите перед собою. Чому це в англійській мові? Бо нам треба було грошей. А я знала, що там можна набути „грент" у сумі 2,800 долярів на ілюстрації, а 4,000 на видання. Ця книжка буде видана на „роялті бейсис", отже ми защадимо 20 до 25 тисяч долярів. Одній організації було б тяжко допоминатися.

Цих 30 казок о. Симчич переповів українською мовою, щоб канадійські діти могли читати й порозуміти. Де були незрозумілі слова, терміни, він додавав „футновтс" з англійськими поясненнями. Ці казки будуть в малих книжках. Книжки будуть у напів м'яких обкладинках. Вони можуть бути зужиті як додаткові читанки. Ці самі ілюстрації будуть зужиті в українських виданнях цих казок.

Ці 30 казок є начитані на „тейп". Ці оповідання чудово читає молоденька Ірина Ревуцька літературною мовою. Їх можна буде зужити в наших школах. Діти слідкують за текстом і вслухуються в мову. Усі ці казки є дуже цікаві. До цього читання є зошит, і на кожне оповідання є 2 або 3 картки завдань (ексерсайзес), де діти можуть писати свої відповіді. У додатку до ілюстрацій, ми маємо вироблені „діяпозитиви" (слайдс). Учителька може зужити їх, щоб заохотити дітей говорити або переказувати казки.

Уже є матеріял для Садочка Для Малят, і підготовляється книжка філософії садочків. Є ще інший курс „Пісня й мова". Тут уживається пісню та діяпозитиви (слайдс) для шости кляс. Тут також є зошит, або як ми називаємо, „Тесарис", — збірник слів для кожної лекції курсу „Пісня й Мова".

Уже є добрий початок драми англійській мові. Будемо мати три драми, і Комітет Українок буде домагатися, щоб ці драми були включені в текст англійської мови провінції.

Є угода зроблена тут у Вінніпеґу з „Відіон" компанією, що висвітлять садочок „Тітка Квітка". Вони вже мають готові 3' лекцій. А з Катедри будемо виробляти програму Садочка Для Малят по телевізії, — безплатно — так за багато, як ми можемо зробити.

Є пороблені певні кроки мати Всеканадійську Виставу. Правдоподібно почнемо в Вінніпеґу. Тут буде представлятися історія українців у Канаді та їх здобутки, — професійні, культурні, і т. п.

За посередництвом КУК ми незадовго дістанемо 10 фільмів з українським діялогом від „Нешонал Филм Борд". Комітет Українок старається набути найбільш цікаві фільми для дітей. Наша зброя — це єдність усіх українців, а наша амуніція — добрі, цікаві й наукові книжки для дітей.

Я тільки повторю слова одного поважного українського обсерватора з Европи, який переїздив Канаду і ось зробив таку замітку: „У ваших осередках потрібно багато культури".

Отже хай кожна організація стоїть сильно, а в справах які дотикаються усіх українців, даваймо свій вклад і щоб це чітко записалося на сторінках української культури в Канаді. Додаю кілька суґестій:

● Хай жіночі організації перестануть бупоміжними. Перестаньмо турбуватися фінансуванням боргів і т. п. Не відбираймо тієї приємности мужчинам. А ми, жінки, звернімо всю увагу на наших дітей.

О. Воропай

ДЕНЬ АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО

День св. Андрія Первозванного припадає на 13 грудня. Стародавня християнська леґенда каже, що апостол Андрій Первозванний проповідував християнство в самому Царгороді, на побережжях Чорного моря та в околицях нашої столиці — Києва.

В староукраїнському літописі, що датується XIII століттям, знаходимо такий переказ: „Андрій навчав у Синопі. Коли прийшов до Корсуня, побачив, що з Корсуня близько до Дніпрового гирла. І пішов у Дніпрове гирло. Відтіль поплив вгору Дніпром та принагідно прийшов і став під горами на його березі. Вставши вранці, сказав до учеників, що були з ним: „Чи бачите ці гори? На цих горах засяє ласка Божа і буде великий город, і Бог збудує багато церков". І вийшовши на ці гори, поблагословив їх і поставив хрест, і, помоливши Богові, зійшов із цієї гори, де опісля був Київ. І поплив угору Дніпром. . ."[1]).

Хоч Андрій Первозванний — християнський святий, але в народній традиції звичаї і обряди в день цього святого мають стародавній, дохристиянський характер: угадування майбутньої долі, заклинання, ритуальне кусання „калети".

З цього циклу осінніх традиційних свят день Андрія Первозванного — найцікавіший. Від нього віє чарівною староукраїнською стихією.

* * *

ДІВЧАТА ВОРОЖАТЬ

З давніх-давен у ніч під „Андрія" дівчата ворожать. Може, не зовсім щиро, та все ж десь там, „глибиною душі" дівчина вірить, що „Андрієва ніч" допоможе їй пізнати свою долю — дізнатися, чи вийде вона заміж, а чи доведеться знову дівувати цілий рік.

Ще звечора, як тільки дівчата зійдуться до хати ворожити, першим ділом вони печуть балабушки.

Балабушки — це невеличкі круглі тістечка з білого борошна. Воду на ці тістечка дівчата носять із криниці — не відром і не глечиком, а. . . ротом! Носять так, щоб хлопці не бачили, бо як побачать — біда!. . . „Ми, бувало, — оповідає Свирид Галушка, — як побачимо, що дівчата по воду пішли — за ними і ну їх смішити: один виверне кожуха і почне мекати по-козиному та перед дівчатами вихилясом ходити, другий удає з себе цигана, третій — жида. . . Таке виробляємо, що дівчата хоч-не-хоч, а розсміються і води в роті не втримають. У нашому селі такі були хлопці напрасливі, що біля кожної криниці поставлять варту і дівчатам — де хоч бери води! Тоді дівчата просять хлопців:

— Ідіть собі геть, хлопці, ми води наберемо!

— А я, бувало, кажу: „Макітру вареників на стіл — підемо!"

— Та вже будуть вареники — їжте, хоч лусніть, тільки води дайте набрати!

Отак домовилися, хлопці йдуть до шинкаря по горілку, а дівчата, набравши в рот води, йдуть до хати місити тісто на балабушки.

Коли вже балабушки спечуться і вистигнуть, кожна з дівчат значить своє тістечко кольоровою ниткою або папірцем. Потім вони розкладають їх рядочком на долівці — звичайно на простеленому рушнику.

Як усе це зроблено, до хати впускають пса, що перед тим цілісінький день був узачині і не дістав ніякої поживи. Голодний пес „вирішує долю". Він хапає балабушки одну за одною, боячись утратити смачну вечерю, а дівчата з притишеним диханням слідкують за кожним найменшим рухом пса. Ще б пак! Чию балабушку пес проковтне першою, та дівчина перша і заміж вийде, а чию не зачепить, та сидітиме в дівках. Інколи пес візьме балабушку і несе її десь у темний кут — так і доля занесе дівчину в чужі краї, в далекі села. Найгірше, якщо пес не з'їсть балабушку, а тільки надкусить її і покине. . .

Бігають ще дівчата попід вікна **слухати.**

„Оце підбіжить під вікно, — розповідає Марія[1]), — до тієї хати, де багато дітей, стане і

1) Українські перекази. Зібрав М. Возняк. Львів, 1944, стор. 5.

1) Марія К-ць — жінка понад 60 років з села Громи на Уманщині — О. В.

Замість китиці квітів на могилу мого дорогого мужа, і батька, бл. п. Александра Володьки із Сіба Біч, Алберта, який упокоївся 6 вересня, 1973 року, складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Засмучена дружина Ольга і дочка Петруся, Сіба Біч.

— — —

Рани заподіяні мечем загоюються, а рани заподіяні язиком лишаються назавжди.

В. Карий

слухає. А в хаті саме розбешкетувалися діти. Мати свариться на них:

— Сядь, Івасю!

Дівчина сердито відбігає від вікна, бо почути „сядь" значить, що вона сидітиме ще „в дівках" цілий рік.

Під вікном другої хати інша з дівчат почула, як господиня до свого чоловіка або сина сказала:

— Іди, Грицю, корові дай сіна!

Це добрий знак, бо сказане „іди" віщує весілля." —

Інколи дівчата не тільки слухають, а й гукають під вікном:

— Дядьку, де ключі?

Господар, що хоче пожартувати з дівчатами, відповідає:

— У вівсі, щоб посивіли ви всі!

Але зараз же поспішає поправитися:

— Ні, ні, дівчата, у пшениці — щоб усі ви були молодиці!

— Дякуємо!

І весела дівоча юрба з сміхом та вереском вибігає на вулицю. . .

Для дівчини мало знати, що вона вийде заміж; вона ще хоче довідатися, чи буде в парі з своїм судженим. Пізно ввечорі, коли вже стемніє, дівчина набирає в пелену насіння коноплі, виходить за хату, сіє на снігу і приспівує:

Андрію, Андрію,
Конопельку сію,
Спідницею волочу,
Заміж вийти хочу.[2])

Потім набирає жменю снігу там, де сіяла коноплі, вносить до хати і, коли сніг розтане, лічить насіння: якщо кожна зернина має пару — добре, якщо ні — поганий знак.

Цікавиться дівчина ще й тим — хто буде її чоловік, якої вдачі та якого фаху? Щоб це вгадати, вона посипає на долівку трохи пшениці, наливає в мисочку води і ставить люстерко. Коли все вже готове, впускає півня і слідкує за ним: якщо півень нап'ється води — чоловік буде п'яницею, клюне пшениці — господарем, а як гляне в люстерко — паничем і ледарем.

Бігають ще дівчата до річки, набирають намулу з дна і приносять до хати. В хаті цей намул уважно розглядається: якщо там є шматочок заліза чи цвях — чоловік буде ковалем, тріска — теслею, скло — склярем, шкіра — шевцем, пісок — мулярем, а якщо, крім землі, немає нічого — хліборобом!

2) Записано в селі Вороновиця на Вінничині від Докії М-ий, жінки понад 50 років.

Цікаво ще знати, як буде зватися чоловік? Виходить дівчина на вулицю і питається першого зустрічного чоловіка:

— Дядьку, як вас звати?

Наші люди цьому не дивуються, бож кожний знає, в чому річ[3]). Почувши питання, прохожий дає відповідь, наприклад: „Михайло!" Це значить, що майбутній чоловік теж буде зватися Михайлом.

Дівчина хоче бодай у сні побачити, як же той Михайло виглядатиме. Для цього є інше ворожіння: лягаючи спати, дівчина скидає з себе крайку, робить з неї хрест і кладе під голову, шепочучи такі слова:

Живу в Києві на горах,
Кладу хрест в головах;
З ким вінчатись, з ким заручатись,
З тим і за руки держатись.[4]

Якщо вночі їй присниться сон, що до неї підійшов парубок, взяв за руку і повів до вінця, то це буде її суджений.

А то ще так ворожать: беруть півня і курку, зв'язують їх докупи хвостами і накривають решетом, щоб спершу заспокоїлись. За якийсь час випускають їх з-під решета і дивляться: хто кого перетягне. Як півень перетягне курку, то „чоловікове буде зверху", а як курка півня, то жінка буде верховодити над чоловіком.

Отак наші дівчата „вгадують свою долю" в ніч під Андрія Первозванного.

„КАЛЕТА"

Ввечорі на „Андрія" сходяться вже разом і хлопці, і дівчата. Сходяться до просторої хати — щоб було, де розбігтися для кусання калети. З цього кусання калети і починається „Андріївський вечір".

Калета — це великий корж із білого борошна. Печуть калету дівчата — всі разом, скільки б їх не було — хоч десять ,двадцять. . . Кожна повинна взяти участь у готуванні калети. Місять тісто всі по черзі, починаючи від найстаршої дівки і кінчаючи дівчуром років десяти або й менше.

Тісто солодке, з медом. Зверху оздоблюють калету сухими вишнями чи родзинками — „щоб гарна була". Печуть у печі і запікають так, щоб вгризти її було трудно — на сухар. Посе-

3) Цей спосіб ворожіння дівчат поширений по всій Україні, не тільки в селах, а й по містах. Мені не один раз доводилося спостерігати таке ворожіння дівчат в ніч під „Андрія" або напередодні Нового Року в Одесі. — О. В.

4) Записано в селі Кордишівці на Вінничині від Галини С-к, молодиці коло тридцяти років. — О. В.

редині — дірка. В дірку всувають червону стрічку і підвішують калету до сволока по середині хати. Підвішують високо, щоб парубок міг дістати зубами калету тільки тоді, як добре підстрибне. Крім того, один кінець стрічки (іноді звичайного мотузка) довший і спущений донизу так, щоб можна було за нього смикнути — тоді калета підстрибне вгору.

Біля калети стає вартовий — „Пан Калетинський". Це повинен бути веселий, жартівливий парубок, „душа вечора". Він бере в руки квач, вмочений у масну сажу, стає під калетою і запрошує гостя:

— Я, пан Калетинський, прошу пана Коцюбинського калету кусати!

„Пан Коцюбинський" (ним може бути кожний учасник гри) бере коцюбу поміж ноги, ніби сідає верхи на коня, і їде калету кусати. Підїде до вартового і каже:

— Добрий вечір, пане Калетинський!
— Доброго здоров'я, пане Коцюбинський!
— Куди їдете?
— Їду калету кусати!
— А я буду по писку писати!
— А я вкушу!
— А я впишу!

Ця суперечка проходить з жартами і сміхом. Завдання пана Калетинського — розсмішити пана Коцюбинського. Існує правило, що Коцюбинський може кусати калету тільки тоді, коли він „витримає" всі жарти Калетинського і не посміхнеться. Це не так легко, бо Калетинський сам сміється, розповідає веселі пригоди, може і співати, і танцювати — все, щоб тільки розсмішити гостя і, розуміється, все присутнє товариство. Всі сміються, один тільки „гість" стоїть з коцюбою в руках і намагається стримати сміх. Та якщо йому і вдасться витримати всі жарти Калетинського, то і тоді він калети не вкусить, бож тільки він підстрибне, Калетинський смикає мотузок — і калета летить вгору.

Якщо ж Коцюбинський посміхнеться, то Калетинський його по обличчі квачем мазне, і він уже мусить іти геть: він програв своє право кусати калету. На його місце стає інший учасник гри, новий „Коцюбинський", а Калетинський звичайно не міняється протягом усього вечора. Якщо трапиться дбрий Калетинський, то за весь вечір ніхто до калети не приступить. Ця весела гра є основною „точкою" Андріївського вечора.

Кінчається тим, що калету здіймають зі сволока і ділять поміж учасниками гри. При чому дівчатам порції калети роздаються задурно, а хлопці платять гріш дівкам на стрічки за те, що калету місили.

Після цього всі сідають за стіл і починається вечеря. . . На вечерю може бути багато страв, але першими на стіл подаються вареники з капустою, бож — піст.

Вечерю готують дівчата, а хлопці купують горілку — „дівкам на могорич за ге, що калета була солодка".

В час калетинської вечері дівчина наливає в блюбце вина, горілки або меду, розведеного водою, кладе на дно перстень і примушує свого хлопця дістати той перстень губами. Якщо дістане і носа не вмочить, то ожениться і буде щасливий. Відбувається це ворожіння під загальний веселий сміх.

ПРИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ҐАЛЕРІЇ МИСТЕЦТВА СЛУЖБА ПУБЛІЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Вал Оліва

Служба Публічного Зв'язку при Національній Ґалерії Мистецтва вишле одинадцять нових виставок по цілій Канаді у сезоні 1973-74. Одне з завдань програми, це понести твори сучасних малярів, графіків, фотографів, ткачів і гончарів з одної частини Канади до відома канадців в інших частинах країни. Інше завдання, це дати канадцям можливість оглянути своє минуле у творах таких канадських мистців, як уродженця Валії Роберта Гарріса, автора картини Батьки Конференції, спаленої у вогні, в якому згоріли Будинки Парляменту в Оттаві 1916 р. (залишилися олійний ескіз і рисунок). До виставки, яка складається з 169 портретів увійшли не тільки формальні портрети визначних канадців банкирів, державних діячів, священиків, учителів, лікарів на науковців, але й портрети родини Гарріса, жінок з вищих суспільних кіл і численні автопортрети. З Національної Ґалерії виставка переходить після 4-го листопада до Університету ім. Сер Джорджа Віллямса у Монтреалі (від 15-го листопада до 15-го грудня), відтак до Ґалерії Мистецтва ім. Нормана МекКензі в Реджайні (від 10-січня до 10-го лютого 1974 р.) і до Ґалерії Мистецтва у Вінніпеґу (від 19-го лютого до 17-го березня 1974 р.). „К.С."

У четверті роковини смерти моєї дорогої дочки бл. п. Ольги Ґуляк, складаю нев'янучий вінок і в світлу пам'ять Покійної засилаю 10.00 дол. на журнал „Промінь".

Юлія Король, Канора, Саск.

МОЛОДА СЛАВА УКРАЇНИ

Київський театр опери і балету імені Тараса Шевченка знаний великими талантами. На його сцені виступали виступають митці, імена яких відомі усьому світу — Іван Паторжинський, Марія Литвиненко-Вольгемут, Борис Гмиря, Євгенія Мірошниченко, Бела Руденко, Дмитро Гнатюк. Нині театр славний і молодим поколінням.

Сьогодні наша розповідь про двох мистцув Київського театру опери і балету імені Т. Г. Шевченка, які, незважаючи на молодість, мають ім'я у великому мистецтві. Їм аплодують не лише на Україні. Під час багатьох гастролей їхній успіх починається з першого ж виступу.

Євдокія Колесник з дочкою Ярославою

Балерина Київського театру ім. Тараса Шевченка —

Отже, знайомтесь:

ЄВДОКІЯ КОЛЕСНИК

За п'ять років роботи в театрі вона виконала провідні партії у 15 виставах — Оксани („Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського), Наталки „Наталки Полтавки" М. Лисенка), Аїди, Леонори та Амелії у „Аїді", „Трубадурі" та „Балі-маскараді" Д. Верді, Милани в опері Г. Майбороди „Милана", Тетяни в опері П. Чайковського "Євгеній Онєгін" та ін.

Виконавський талант співачки визнано на багатьох творчих змаганнях. Так, 1968 року вона перемогла на Українському республіканському фестивалі творчої молоді, а 1970 року здобула третю премію на IV Міжнародному конкурсі імені П. Чайковського. Ці перемоги відкрили перед нею перспективу концертних виступів і гастрольних поїздок.

Швидкому творчому злету Є. Колесник, безумовно, сприяє прекрасний голос — ліричне сопрано широкого діяпазону, інтонаційна легкість, благородна манера виконання, яскрава сценічна виразність. Крім оперних вистав, слухачі чули сольові виступи співачки на сценах Києва, Москви, Ленінграда, а також у Канаді, Мексіці, Франції, Швайцарії, Болгарії . . .

Вона народилася в українському селі Михайлівка, що в Кіровоградській області. Після закінчення школи навчалася в Київському інституті легкої промисловості і разом з тим відвідувала підготовчий факультет консерваторії, а 1968 року стала студенткою цього закладу.

Я запитую: „Чим ви захоплюєтесь, Євдокіє?"

—Серйозною музикою . . . Улюблений твір — шоста симфонія Чайковського. А ще люблю гратися з Ярославою — моєю півторарічною донькою. Люблю збирати степові квіти, бо народилася у степовім краю. Кожну нагоду використовую, щоб послухати своїх колег-виконавців.

РАЇСА ХИЛЬКО

Випускниці Київської хореографічної школи Раїсі Хилько поталанило у першому ж театральному сезоні. 1968 року ленінградський балетмайстер Олег Виноградов ставив на сцені київського театру „Шопеніяну". Йому запропонували кількох виконавців. І він вибрав Раїсу. Балетмайстеру сподобалась не лише її техніка стрибків та обертань, а й — що є найважливішим для „Шопеніяни" — дуже щире поетичне світовідчуття, романтична замилуваність образом сильфіди, крилатої надії. Перший виступ Хилько був успішним. І це зумовило дальший шлях балерини. Вже наприкінці сезону вона танцювала Жізель у знаменитому балеті А. Адана, а 1971 року їй доручили партію Одетти-Оділлії у прем'єрі „Лебединого озера" в новій редакції цього спектаклю.

Раїсина Жізель — довірлива сповідь чистого й непорочного почуття, приреченого на загибель. Цей образ у Хилько проникливий і виразний. Раїса показала свою Жізель на сцені Великого театру СССР, а виконання па-де-де з другого акту вистави на Всесоюзному конкурсі балетмайстрів та артистів балету 1972 року спричинилося до здобуття нею звання лауреата.

Одетту-Оділлію „Лебедине озеро" П. Чайковського) вона танцювала у Японії, Португалії,, Угорщині, АРЄ. Балерина легко долає технічні труднощі партії, вона вся — немов гармонія подовжених ліній, граціозних, арабесок, летючих стрибків, вона — як образ чистої радості і тріюмфу добра над злом.

Це, так би мовити, віхи творчого життя Раїси Хилько, вихованки одного з найстаріших київських хореографів Н. В.Верекундової.

І в мистецтві, і в житті Раїса Хилько — наполеглива, цілеспрямована. Либонь, оця хороша впертість у балерини — від її батька Олексія Миколайовича, сталевара.

Вона каже: „У своєму житті мрію досягти гармонії". **О. Климчук**

Раїса Хилько

ДИВОЦВІТ

(Дещо про сліпого письменника Василя Єрошенка)

Дорогі читачи, не знаю чи багато з вас чули про нашого земляка про сліпого письменника, мандрівника, етнографа, казкаря і мовознавця - поліглота, класика японської літератури ВАСИЛЯ ЄРОШЕНКА. Уперше згадка про нього в українській пресі промайнула наприкінці 1966 року в статті Станислава Тельнюка „Сторінками історії (Літ. Укр. від 20 грудня 1966 року). Цей широко відомий і шанований в Японії та Китаї письменник „Айлосяньке" — наш славний земляк, українець з Білоградщини Василь Якович Єрошенко, доля і непосидюща вдача занесли його далеко на чужину, де й промайнула у невтомних мандрах та праці майже половина його подвижницького напівлегендарного життя. За натурою він спадкоємець славних волелюбних сліпих українських гомерів-кобзарів, що мандрували світами, даруючи людям пісню, думу і твердість духу. Поклик крови владно вабив його в далекі краї, не давав довго засиджуватися на одному місці. Англія, Франція, Японія, Індія, Бірма, Сіам, Китай, Середня Азія, Чукотка — де тільки не довелося побувати Василеві Єрошенкові! І скрізь він лишив по собі добрий слід.

Проте, у себе на батьківщині, зокрема на Україні, всебічно обдарований письменник, великий гуманіст був зовсім незнаний. Літературні слідопити, дослідники творчості великого Лу Сіня йшли по слідах легендарного загадкового чоловіка. Літературознавців-сінологів зацікавила коротенька лірична новеля Лу Сіня „Качина комедія", в якій письменник із щирою теплотою і симпатією змалював сліпого поета, з котрим заприятелював і часто зустрічався у Пекіні. Понад чверть століття тому журналіст В. Рогов переклав цю новелю. У перекладача мимохіть виникло запитання: хто ж він, цей таємничий герой Лу Сіня? Рогов силкувався розгадати таємницю, але марно. Услід за В. Роговим рушив по сліду Єрошенка журналіст і літературознавець Р. Белоусов, що упорядкував першу збірку творів Єрошенка „Серце орла" (Білгород 1962 р.). І ось поступово почала вимальовуватись, дивовижне життя нашого славного земляка. . .

Василь Якович Єрошенко народився 31 грудня 1899 року (за нов. ст. 13 січня 1900 року) в селі Обуховці на Білгородщині (Київської обл.) в заможній селянській родині. У чотири роки Василько тяжко захворів на кір. Його бабуня з найщирішими намірами понесла хлопчика у тридцятиградусний мороз до церкви аби батюшка зцілив його освяченою водою. Хлопчик застудився, хвороба загострилася і внаслідок тяжкого ускладнення Василько осліп. В його дитячій пам'яті зберігся лише невиразний спогад про ясне блакитне небо, про білих голубів над дерев'яною сільською церквою і обличчя матері. . . Сліпий хлопчик ріс дуже допитливим і жвавим. „Мені треба багато бачити!" — казав він матері. Годинами блукав у навколішніх лісах, прислухаючись до співу пташок, шелесту дерев, сюрчання коників у густій

траві. „Я завжди відрізню жорстку мову дуба від нервової скоромовки осики, запах лісових квітів від квітів польових", писав він згодом у листах до друзів.

Якось батьки взяли малого Василька з собою на осінній ярмарок у Старому Осколі. Тут він уперше в житті почув справжню музику у виконанні оркестру. Ця несподівана зустріч зі „світом думок і почуттів у звуках" глибоко вразила сліпого хлопчика. Довго потім згадував він свою першу зустріч з музикою і умовляв батьків вчити його грати. Батьки зрештою, задовольнили бажання сина — з семи років Василько починає вчитися грати на гітарі й скрипці. Вчиться він невтомно, до самозабуття. У хлопчика виявився природжений виключний слух. До хати Єрошенків почали сходитися мешканці Обухівки, аби послухати чудову гру малого скрипаля. На все життя полюбив Василько музику, і гітара та скрипка стали його нерозлучними друзями на довгі роки. Згодом він швидко навчився грати і на фортепіяно.

. . .Частенько увечері, коли сутінки огортали дім, дерева і вулицю, брав він до рук свою улюблену скрипку. У тонких нервових пальцях — смичок. Він схиляв голову і наче до чогось прислухався. Минала хвилина, друга. Помах руки — і чарівна дивовижна мелодія сповнювала помешкання. Здається бринів у ній гомін рідних дібров, і різноголосий спів пташок, і миротворне кумкання жаб. . . І все — імпровізація. . .

Послухавши якось гру Василя, відомий скрипаль Ерденко, який жив тоді в Старому Осколі, сказав: „Цей музикант грає серцем, а серце його, видно, багато чого може розповісти людям. . ." І знаменитий музикант не помилився. Коли Василькові минуло 9 років, батьки віддали його в школу - інтернат для сліпих дітей у Москві, де навчали не тільки грамоти за системою Брейла та ремесла, а й основам музики. Отож Василь міг поглиблювати свої музичні знання. Але у Василя було ще одне захоплення — казки. Швидко опанувавши в школі абетку для сліпих, він частенько читав у голос книжки тим дітям, яким грамота давалася важче. А коли геть усі книжки з шкільної бібліотеки було перечитано, Василько почав сам вигадувати казки. Розповідаючи їх своїм однокласникам, для переконливості він шарудів сторінками, немовби читав. . .

У школі панувала гнітюча атмосфера черствості, бездушної казенщини, шовінізму, але Василько-дотепний, розумний хлопчик терпів все це, хоч мав настримний потяг до волі і нескореності. У 1908 році Василь Єрошенко успішно закінчує Московську школу і починає працювати в оркестрі сліпих. За короткий час по закінченні школи Василь об'їздив чимало великих міст Росії виступаючи з концертами. Та обдарованого допитливого юнака таке життя почало гнітити: він страждав через брак книжок, неможливість вчитися далі, поповнювати свої знання. Незабаром доля усміхнулася Василеві. У ресторані де він грав, часто обідала вчителька іноземних мов. Вона звернула увагу на білявого стрункого юнака з дивним нерухомим поглядом великих синіх очей. Скоро вона познайомилась з ним. Від неї хлопець дізнався, що в Лондоні є Академія музики для незрячих. Василь почав благати свою знайому допомогти йому. Вона пообіцяла, хоч в душі мало вірила бо Василь не знав жадної чужоземної мови, а підручників для сліпих з чужих мов тоді ще не існувало. Зарадив справі небіж учительки, 15-річний гімназист, що захоплювався міжнародною мовою есперанто. Ця створена 1887 року варшавським лікарем Людвігом Заменнофом легка допоміжна міжнародна мова стала провідною зорею в житті Василя Єрошенка і не раз ставала йому в пригоді на його нелегкому шляху. Вивчив він її за два місяці. За цей час надійшло з Лондону офіційне запрошення і віза. Василь вирушає сам до Лондону. Його молодий друг понаписував листи своїм приятелям-есперантистам у Бресті, Варшаві, Кельні, Брюселі, щоб ті зустрічали Єрошенка і сприяли йому у поїздці, написав він також і до есперантистів в Англії. З свого боку місцеві есперантисти також встигли попередити листовно делегатів Універсальної Есперанто Асоціяції у Німеччині, Бельгії, Франції і по дорозі Єрошенка скрізь зустрічали і охоче надавали допомогу незнайомі друзі-об'єднані мовою есперанто.

У Лондоні Єрошенко відвідував коледж для сліпих, вивчав англійську мову, часто бував у бібліотеці, де самотужки поглиблював свою освіту. Водночас вчився і в Академії музики для сліпих по клясу скрипки. В Англії Василь Єрошенко не гаяв марно жадної години і опанувавши досконало англійську мову написав кілька казок для дітей. Вони вийшли в світ і привернули увагу видатних англійських критиків, які дуже схвально відгукнулися про творчість молодого письменника у тогочасній англійській пресі. Через деякий час Єрошенко їде до Франції, вивчає там французьку мову, слухає лекції в

Сорбоннському університеті і вже мріє про нові подорожі до далеких незнаних країв. Ще в Англії заплянував собі мандрівку до „країни ранкового сонця"-Японії. Повернувшись на батьківщину до рідної Обухівки Василь Єрошенко самотужки вивчає японську мову. Незабаром за відрядженням товариства есперантів Єрошенко їде до Токіо, де починає викладати есперанто у столичному університеті, саме же поглиблено вивчає японську мову, літературу, філософію, фолкльор, мистецтво; працює в школі для сліпих; опановує мистецтвом японського масажу, яким за національною традицією — досконало володіють усі сліпі Японії. Тут наш земляк знайомиться з письменниками і журналістами. Вони щиро й сердечно прийняли його в своє коло мудрого і цікавого чужоземця, допомогли йому швидше пізнати побут і звичаї японського народу, життя трудового люду, їх мрії й сподівання. За півтора року в токійських часописах і журналах з'являються перші оповідання та вірші молодого письменника з незвичним для японців українським прізвищем — Єрошенко, що звучало в їхній мові як, „Айлосянське".

Його літературним дебютом в Японії було автобіографічне „Оповідання про ліхтарик", надруковане у журналі „Кібо" (Мрія) 1916 року. Слідом з'являється „Дощ іде", що привернуло увагу широких читацьких кіл своїм тонким ліризмом, поетичністю. Незабаром Єрошенко стає одним з найпопулярніших письменників „країни ранкового сонця", а згодом його починають називати класиком японської літератури. Ім'я його стоїть в японській енциклопедії поряд з іменами найславетніших культурних діячів і письменників. Ще в 20 роках в Японії було видано три збірки Єрошенка („Пісні досвітньої зорі", „Останнє зітхання", і „Заради людства"). А в 1959-1961 роках там двічі було перевидано тритомні зібрання його творів і опубліковано докладну монографію професора Такасугі Ітіро „Сліпий поет Єрошенко" (1956 р.).

З перервами Єрошенко прожив в Японії сім років (1914-1921). В цьому часі він відбув короткочасні поїздки в країни Сходу: Сіам (Таїленд), Індію, Бірму, Кітай, вивчав їх мову, записував народні казки, легенди знайомився з життям трудового люду його побутом, повір'ями тощо. Ім'я Василя Єрошенка раз у раз з'являлося на сторінках періодичної преси цих країн. Незмінною супутницею була його гітара. У Василя Яковича був чистий, приємного тембру голос. Він дуже любив співати, знав безліч пісень і ніколи не змушував себе довго прохати. Куди б не закинула його доля й непосидюща мандівницька вдача, він палко і невтомно популяризував свої улюблені ще з дитинства українські народні пісні й музику. Минав якийсь час, і під акомпанемент шестиструнної гітари — ці пісні починали співати й нові його друзі. А побратимів Єрошенко умів знаходити всюди.

Покинувши Японію, Єрошенко мріяв повернутися на батьківщину, але йому це не вдалося і на запрошення товариства китайських есперантистів він поїхав до Китаю. Живучи в Шанхаї, цьому гамірливому місті-гіганті, Єрошенко почував себе зовсім самотнім і дуже сумував. Єрошенко тяжко переносив не лише самотність, а й відсутність суспільнокорисної роботи для себе і коли йому запропонували (за рекомендацією ЛуСіня — китайського письменника) викладати есперанто в Пекінському університеті радо погодився. У лютому 1922 року Єрошенко прибув до Пекіна, позаноймився з Лу Сінем і на дружнє запрошення поселився в його домі. Єрошенко, з його начитаністю, знанням європейських і східних мов, умів, як свідчать дослідники, привертати до себе серця, завойовувати симпатію. Лу Сінь і Єрошенко стали великими друзями. Згодом Лу Сінь писав у своїх спогадах, що він щиро полюбив цього вічного бурлаку і не тільки полюбив, а й почав перекладати його твори на китайську мову. Пекінська інтелігенція зацікавилась Єрошенком. Сліпий поет виступав часто на літературних вечорах, де розповідав про свою країну, співав українські пісні. За словами його племінниці Віри Іванівни Сердюкової він любив співати „Заповіт", „Реве та стогне Дніпр широкий", „Розпрягайте, хлопці, коні", „Закувала та сива зозуля" та інші. Це ж саме підтвердила і гість Спілки Письменників України, відома перекладачка на японську мову творів А. Чехова, М. Горького, Ф. Достаєвського 74-річна Йосіко Юаса-Сан з Токіо, що в травні 1968 р року побувала в Києві і розповіла про своє знайомство і зустріч з Василем Єрошенком, його концерти, незабутньо-чарівні, зворушливі пісні, які й досі — через 50 років бринять у її пам'яті.

В літку 1922 року Єрошенко їде до столиці Фінляндії — Гельсінки на XIV Міжнародний конґрес есперантистів, а наступного 1923 року, його запрошують на XV Міжнародний конґрес

есперантистів у Нюренберг, де під час конкурсу читців-декляматорів Єрошенко завоював першу премію за читання свого власного вірша „Віщування циганки". Тоді ж таки він узяв участь і в III Міжнародному конґресі сліпих есперантів.

Думка про повернення на батьківщину не залишала його ані на хвилину. І ось в квітні 1923 року, тільки-но встановилися звязки між Китаєм і Советським Союзом Єрошенко вирушив до рідної, омріяної батьківщини. Відвідав своє рідне село Обухівку, родичів, близьких, а потім — після тривалої гостини в коханому краї — поїхав до Москви, де з 1924 року працював перекладачем при університеті трудящих Сходу. Водночас він приймав найактивнішу участь в організації навчання сліпих, виступав в періодичній сліпецькій пресі, перекладав суспільно-політичну літературу на японську мову, листувався з своїми численними друзями - есперантистами по всьому світі. Єрошенко лишився вірний собі, своїй бурхливій непогамованій вдачі. Того ж таки 1924 року він їде до Відня для участі в роботі IV Міжнародного конґресу сліпих есперантистів, де він зустрів багато старих друзів. „Муза далеких мандрів" знову покликала Єрошенка в дорогу. 1929 року він вирушає на далеку й сувору Чукотку, де працював його молодший брат-ветеринар. За Полярне коло викликало в Єрошенка велике зацікавлення побутом і фольклором чукчів. Кілька місяців провів Василь Якович між ними. Чукчи щиро полюбили лагідного сліпого чоловіка, який охоче розповідав їм свої казки про хоробрих і мужніх людей. З романтичної й небезпечної подорожі, що трохи не коштувала Єрошенкові життя, письменник привіз, крім нових казок, ще кілька віршів та нарис з життя сліпих Чукотки. Частину цих матеріялів було опубліковано в журналі „Жизнь слепых". Серію казок та нарисів під назвою „Із життя чукчів" було надруковано мовою есперанто закордоном.

У 1929-1931 рр. В. Єрошенко працював у Нижньогородській профтехшколі для сліпих, викладав математику і російську мову, потім був коректором 19-ї Московської друкарні рельєфного шрифту. 1932 року виїхав до Парижа, як делеґат XXIV Міжнародного конґресу есперантів. Наприкінці 1934 року Наркомос Туркменії запросив Єрошенка налагодити освіту сліпих у республіці. Понад 11 років прожив він у Туркменистані, спочатку в Ашхабаді, а з 1935 року в старовинній фортеці Кушка. Тут він став директором першого в республіці дитячого будинку-інтернату для сліпих, викладав у школі англійську мову, одночасно вивчав мову пушту. Давній друг Єрошенка сліпа вчителька музики есперантистка Зінаїда Іванівна Шаміна згадує про їх спільну роботу з Василем Яковичем у дитячому будинку на Кушці, пригадує зокрема, як за ініціятивою Єрошенка, маленькі сліпи туркмени, таджики та узбеки задумали зробити приємну несподіванку „переселенцям" з України, колгоспникам села Моргунівки — влаштувати для них концерт. Єрошенко сам навчав своїх маленьких учнів вірно вимовляти слова українських пісень, котрі пам'ятав ще з дитинства. Концерт пройшов з великим успіхом. По тому Василь Якович поставив дитячу оперу Лисенка „Коза-дереза", сам виконував майже всі закулісні ролі: був режесером, консультантом з української мови, давав поради по гриму й декораціях, шумові ефекти і інше.

Після другої світової війни в 1945 році Єрошенко повернувся до Москви, де викладав англійську мову в школі для сліпих, а під час літніх канікул їздив до Обухівки. 1950 року Єрошенко знову поїхав до Середньої Азії, оселився в Ташкенті. Викладав іноземні мови у вечірній школі для сліпих. Наприкінці 1951 року здоров'я його погіршало і він виїхав до Москви, де в колі вірних друзів зустрів новий 1952 рік. Підступна хвороба підточувала сили письменника і він почав збиратися у рідний край, до Обухівки. Мав ще надію разом із своєю собакою-поводирем пройти пішки від Обухівки до Владивостока. Він був фізично витривалий: гімнастика, плавання, шахи, тривалі прогулянки були його улюбленим відпочинком (1938 року на шаховому турнірі він навіть зайняв третє місце серед найсильніших шахістів Советського Союзу). Єрошенко міг би зробити цю подорож якби не страшна хвороба. Дні його були злічені, хоч цього він ще не знав, але відчув, що велика подорож йому вже не до снаги.

І все таки він до останку лишився вірний своїй романтичній вдачі. Поїхав до Якутії, почути, як шумить тайга і виють дикі звіри у хащах. Пробув там недовго. З досвіченим мисливцем ходив у тайгу. Ночами слухав, як виють хижаки, як задумливо шумить праліс. Цікавився побутом Сибірських племен, їхніми звичаями, казками, піснями. У травні 1952 року заїхав по-

(Докінчення на стор. 17)

PROMIN

Vol. XIV, 12 ENGLISH SECTION December, 1973

ANOTHER VIEWPOINT

Since the CBC TV production of "The Ninth Summer," by the Ukrainian dramatist George Ryga, offended the sensibilities of a large segment of Ukrainians last summer - according to private and public opinion - perhaps it is necessary to examine one aspect of a writer's role by resolving the following question: does a writer speak on behalf of a community or as an individual in a community? As my reaction differed from the majority, and after a great deal of reflection, I realized that it was based on the premise that a writer expresses a personal opinion from his experience which is not necessarily mine.

Nevertheless, before one can discuss this question, one must first discover what writers write about. In Survival,[1] Margaret Atwood states that "any piece of poetry or fiction may contain elements of three areas; personal, social, cultural or national, **though the ratio may vary** - underlining mine-. That the ratio may vary greatly depends largely on the experience, attitude and aim of the author. Although a work of fiction is rooted in a specific culture - economic or social stratum -, its theme is universal and applicable to other cultures generally, which is one of the reasons for its popularity. Because of its popularity, no work of fiction should be considered a prototype of a particular group or community. Such a work should be judged for its credibility but not for its palatability.

"It would be an effront to ask Mordecai Richler or Philip Roth to present an American Defence League version of their Jewish characters. Writers are not organizational men representing a particular community",[2] stated Professor Arnold Ages, a member of a panel discussing "Jewish Image in Contemporary Literature and on the Screen", in Toronto, this spring. It is the author's prerogative, as a creator of fiction, to use any artistic device for dramatic effect that he desires, as long as the story retains its credibility. If we wish to read a more balanced portrayal of a character or group, then we must turn to other sources as historians, biographers or sociologists, and not expect it from dramatists or novelists.

Specifically speaking, "The Ninth Summer" deserved criticism for its literary defects but not for the reason suggested by the critics, who rejected the idea of a Ukrainian using intermarriage as a means for social advancement. The critics implied that the primary concern of Ukrainians was/is to preserve their culture, which historically speaking, is not so, as the purpose of immigration was economic and social improvement. Through no fault of theirs, the early immigrants identified themselves regionally rather than nationally, for they were simple uneducated farmers, unaware of their common heritage. The Father in Ryga's play is not unique in fiction or in reality. He sought a titled suitor for his daughter as so many real - albeit rich Americans - did when they sent their daughters to Europe in the last century.

It seems to me that the main objection to the play was never articulated, namely, our fear of being rejected by the general community if we are portrayed not as paragons of virtue but as fallable human beings. If this is so, our fear is groundless for we share with all of mankind a common heritage of humanity, which ultimately unifies us and transcends our cultural differences.

Anna Balan October, 1973

1. Atwood, Margaret. **Survival**, pg. 15
2. Mehr, Esther, "Don't Delimit Jewish Writers", Canadian Jewish News, March 30, 1973.

MULTICULTURALISM GRANT TO THE CANADA PRESS CLUB

Ottawa—Minister of State for Multiculturalism, the Honourable Dr. Stanley Haidasz has announced a grant of $3,500.00 to the Canada Press Club.

The Club is the Manitoba Branch of the Canadian Ethnic Press Federation. Its purpose is to serve the cause of unity and understanding among peoples of Canada through the promotion of social and cultural activities.

Funds will help the organization cover the costs of publishing a book depicting the role of the ethnic press in the development of the Canadian cultural mosaic. The publication will also present an account of publications, past and present, in Western Canada, and renew the 30 year history of the Canada Ethnic Press Club. A bibliographical survey of "ethnic" periodicals will be compiled, including those which are discontinued, but in their time exerted influence on the integration of newcomers.

The Federal Government's Multiculturalism Program, announced in October 1971 by Prime Minister Pierre-Elliott Trudeau is designed to promote a greater understanding and awareness of Canada's multicultural diversity and to encourage Canadians to share their cultural heritage with other Canadians.

WORTHY SUCCESSORS

The popularity of the dancers of the Kiev Opera and Ballet Theater named after Shevchenko is growing ever wider. They charmed audiences in such countries as the USA, Canada, France, Italy, Hungary, Portugal, Bulgaria, Denmark, Sweden and Japan.

Ballet is an art for youth. Each year the theater receives fresh reinforcements and new names keep appearing on the billings.

Ukraine's only choreographic school is in Kiev. It trains dancers for the major theaters in the Republic and for those in various cities of the USSR. Some of the school graduates have been ballet stars, and are now engaged in teaching at their Alma Mater.

At the end of each school year the pupils of the Kiev Choreographic School perform at a ballet recital — an event equally exciting for both pupils and dance instructors. The best stages in the capital are then put at their disposal — at the Opera and Ballet Theater and at the Ukraina Palace of Culture.

"These ballet recitals have become traditional," says Halina Kirilova, artistic director of the School, Honored Artist of the RSFSR and a State Prize winner. "Previously we used to hold them with only the graduating classes taking part. Younger students were used only to create a background, so to say, for the main numbers. Now we are of a different opinion. We now give such public recitals twice a year, and the pupils taking part are from all grades beginning with the second right up to the final eighth grade. The teachers of our school put all their hearts into preparation for the recital held this spring, and we are very happy that it was a success."

"I was greatly impressed by the last recital given by our young dancers," says Boris Stepanenko, director of the Kiev Opera and Ballet Theater, Honored Artist of the Ukrainian SSR. "Their performances were marked by expressiveness, refinement and enthusiasm. I am very happy for their teachers. It was a job well done. They are preparing worthy successors to present ballet companies."

При праці для „Променя"

Вернон, Б.К. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. Настасія Микитюк переслала дар відділу на пресовий фонд $37.25

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської з нагоди ювілейного святкування, реф. М. Гарбус переслала пожертву відділу 25.00

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. П. Семенюк — 18.15 дол. на відновлення передплат і Різдвяне привітання.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Е. Щепанська 18.00 дол. на відновлення передплат.

Сурей, Б.К. — Відділ ім. О. Кобилянської відбув два вечірки, на яких делегати, які брали участь у з'їзді Союзу Українців Самостійників та його складових організацій, який відбувся у Вінніпезі, здавали звіти з нарад з'їзду, — з цієї нагоди переведено збірку на пресу, з чого Марта Лебедович, секретарка відділу, переслала на пресовий фонд 25.00

Вилловдейл, Онт. — Пані Віра Шевчук переслала 24.00 дол. на передплати.

Торонто, Онт. — Пані М. Божик переслала від родини бл. п. Мир. Божика 25.00

Едмонтон, Алта. — Пані Анна Звоздецька — 24.00 дол. на передплати (одну нову), також пожертви на пресовий фонд.

Келгері, Алта. — Відділ ім. О. Басарабової, з нагоди прийняття в честь пані Олени Коваль, секр. Ґеня Микитяк переслала на пресовий фонд журнала 41.00
У цій сумі включено особисту пожертву 20.00 дол., яку зложила пані Олена Коваль.

Лонґ Бренч, Онт. — Відділ ім. С. Русової з нагоди святкування 30-ліття існування відділу, К. Шумейко переслала 10.00

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. Юлія Головата на передплати 12.00 дол. і 45.00 дол. на привітання.

Ванкувер, Б.К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич, на нев'янучий вінок і 18.00 на відновлені передплати.

На свіжу могилу бл. п. Марії (Щербак) Михайлюк, яка упокоїлась 24 травня 1973 року у Вернон, Б.К., замість китиці квітів складаю 5.00 дол. на журнал „Промінь".
Марія Микитяк, Вінніпег

пращатися до сестри Марії у Харків, а звідти назавжди до Обухівки.

Об'їздивши і обходивши мало не півсвіту, повернувся В. Єрошенко до рідного села доживати останні дні. Випадково дізнавшись, що він має рак шлунку (лікар не знав, що його пацієнт розумів латинську мову, сказавши асистентові „кенцер") Єрошенко вів лік дням життя, упорядковуючи свої записи і архіви. У серпні 1952 р. він писав З. І. Шаміній: „. . .Почалася агонія. Мучусь страшенно, коли кінчиться ніхто не скаже. . .).Восени 1952 року Єрошенко прислав З І. Шамінію свою останню фотокартку: сидить у глибокому плетеному кріслі, відкинувшись на подушки. Обличчя спокійне, але зосереджене. За три дні до смерті Василь Єрошенко закінчив свій останній літературний твір. — Тепер я спокійний. Тут плоди моїх довгих роздумів, сказав він своїй небозі, коли роботу було скінчено. І попросив її послати рукопис одній з його численних коресподенток до Москви. На привеликий жаль, твір цей безслідно зник. Як свідчить близький знайомий письменника сліпий журналіст Федір Шоєв, Єрошенко свої рукописи, як правило залишав на деякий час у знайомих в різних кінцях Советського Союзу. Поволі рухалися архіви за невтомним мандрівцем. Деякі рукописи, листи, книжки і не повернулися до свого господаря. Згорів його архів, залишений у сліпого юриста В. Брауде, загинули дуже цінні книжки у знайомого в місті Кушці. І так траплялося не раз і не двічі. Та, як згадує Шоєв, за кілька років до смерті Василеві Єрошенку пощастило знову зібрати великий і цінний архів. У ньому були твори сліпого письменника, написані за останні роки життя, листування з численними совітськими та зарубіжними друзями, багато унікальних видань по Брейлу-рельєфно-крапкового шрифту. Усе це В. Єрошенко перевіз до Обухівки. Перед смертю він заповів передати його архів Всеросійському товариству сліпих. Родичі письменника чесно виконали його заповіт. Архів, вагою до 3-х тонн було перевезено до Старого Оскола, у приміщення місцевого відділення ВТС. А потім сталася більш ніж сумна подія. Знайшлися такі, які вважали Єрошенка диваком і спалили його архів.

„. . .Якби не це, ми, безперечно, прочитали б нові твори Єрошенка, можливо, ще яскравіші і ідейно насиченіші, аніж ті, що прийшли до нас з Японії і Китаю", — пише Шоєв. А прийшло їх нажаль зовсім небагато . . .

Помер В. Я. Єрошенко 23 грудня 1952 року. Тихо, скромно й непомітно пішов з життя великий трудівник і людинолюбець. Людина феноменальних здібностей — знав дванадцять іноземних мов: англійську, французьку, німецьку, японську, китайську, бірманську, тайську, гінді, есперанто, туркменську, чукотську і пушу. До того українську й російську, а також — санскриптом, латинську, італійську, іспанську та португальську. У 1936 році він розробив туркменську абетку для сліпих, котру визнано „найкращою з усіх, складених доти."

На могилі Василя Єрошенка в Обухівці досить довго височив скромний але оригинальний пам'ятник: в ніші дерев'яного обеліска лежало під шклом два грубезних томи, взяті з бібліотеки небіжчика. На розгорнутій сторінці одного з них рукою Єрошенка — знаками, якими користуються незрячі, — записано було мовою есперанто вірш „НОМАРАНО" — „Любов до людей." Зараз на могилі сліпого письменника споруджено пам'ятник з чорного полірованого граніту на ньому вирізблено лаконічний напис:

ЕРОШЕНКО ВАСИЛИЙ ЯКОВЛЕВИЧ
1899 - 1952

Чи потрібні коментарі до цього? Здається кожному з вас дорогі читачі ясно. Чому люблячі свою Обухівку, він змушений був поневірятися, хоч і мав мандрівницьку душу. Чому аж за десять років по його смерті Білгородське книжкове видавництво спромоглося видати невеликий однотомник вибраних творів письменника та спогадів про нього, тоді коли в Токіо, як сповіщає професор Танаки вийшов тритомник вибраних Єрошенкових творів. Чому знайшлися невигласи, що спалили такий дорогий для майбутнього покоління архів, чи не такі ж невигласи палять і нищать українські архиви Видубецького манастиря і інших? Чому назаміненому пам'ятникові російською мовою подано лише його ім'я та прізвище, дати народження й смерті, а неподано хто він був?

То ж нехай цей спогад буде початком знайомства українського читача з В. Єрошенком. Може наші молоді літературознавці зацікавляться ним і для Василя Єрошенка почнеться нова велика мандрівка до сердець мільйонів земляків.

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Мінн.
вересень 1973 р.

Леонід Мосендз

ЗАСІВ

ПОВІСТЬ

(Продовження)

Більшої кари за свою поведінку при столі Ніно на здивування вже не дістав. Відпровадивши гостя, вивів батько хлопця з його кутка, подивився пильно на стягнене обличчя та нараз розсміявся голосно й весело :

— Ну й утяв же ти, хлопче! Кацап! Та як голосно! Ха-ха-ха!

— Павле, — переводячи очі з Ніна на чоловіка, перебила мати батька з докором у голосі.

— Ну, що — кинув головою батько. Добре відповів! Так йому хамові й треба було! Кацапузі по заслузі!

— Але ж, Павле! Таке говорити при дитині! Не можна ж хлопця привчати, щоб на гостей кидався!

Ніно стояв між обома й не міг уторопати, чому тепер батько виявляє своє задоволення, а за столом не лише що не заступився за нього, але ще й так суворо поставився перед чужою людиною. А батько знов звернувся до хлопця, але вже своїм звичайним, кепкуватим тоном, що ним усе розмовляв з ним про байдужі речі :

Ну, гаразд. Чуєш, що мати кажуть? Так з гістьми не розмовляють! А тепер скачи! — І він легенько штовхнув Ніна до дверей.

Уже зовсім спантеличеним вийшов хлопець на двір. Його вразив і перехід від кари до похвали й ніяковість батьківського тону від зауважень матері. За що ж його власне покарано?... Та ледве вийшов він з цими думками на ганок, як розкіш і сяйво полудня вмить охопили його. Вони вивіяли з голови всі складні думки й Ніно знов упірнув у безконечність дня. А того літа немов справді спинився для нього біг часу.

Зима вже минула давним-давно, відійшла аж у закамарки пам'яті. Не дивно! Бо який же спомин студеного спокою може встояти перед нестримним наступом подільського літа на дитячі змисли ? Очі — насичені барвами землі й сяєвом блакиті, ніздрі — напоєні пахощами ріллі, буйного ріття, свіжою вогкістю дністряних хвиль. Вуха — сповнені безчисленими шелестами дня, співом птахів, цирканням цікад, шепотом Дерла і дністровим шумом. Але найроскішніший, найчутєвіший бенкет справляє смак. У нових, усе нових дарунках літа захована непочислена гама чарівних відтінків : кислувата солодкість черешень, ароматна цукровість морелів, густий смак морви, ропова в'язкість перестиглих, надзьобаних шпаками вишень і перша оскомина від яблуневих зелепуг і винограду.

Під навалою цього добра на всі змисли немає жадної змоги орієнтуватися, зупинитися на чомусь одному, зосередитися. Бо все манить, усе спокушує. І залишається тільки один вихід : від усього покуштувати, до кожного дару втятися жадібними очима, зубами, притиснути до піднебіння вертким язиком і висмоктати аж до останку. Оплетені цим ретязем вражінь, не потребують душа й тіло дитини учорашнього дня, забувають про минуле задля досконалости сьогодні. Лише бажання, одне істинктовне бажання просякає несвідомо Нінову душу : щоб так було завтра, позавтра й усе, усе...

Тому ввечори, вертавши додому, зупиняється Ніно з приятелями на стрімкому схилі горба й пильно вдивляється в палаючий захід. Він уже знає, що коли сонце сідає ясним колом за басарабський обрій, то завтрішній день буде як і сьогоднішній. Ні, не буде жадного завтра, а просто буде продовження сьогоднішньої днини, краси й повноти буття. Але коли сонце сідає за хмару, грізну й розлогу, коли ані вітрець не ворухнеться в близьких морвах, але проте Дністер вкривається сірою вереткою дрібних хвиль — кінець ласкавій порі! З тривогою вдивляються тоді діти в імлистий овид. Що принесе їм завтрішній ранок ? Чи знов буде сонце, добре, ласкаве, гаряче, запашне сонце! Бо чиж не воно керує, як само хоче, добром часу ? Чи не від нього тепло, барви, сяєво, радість літа й сум зими ? Усе від сонця !

З вірою малих поганців, справжніх нащадків Дажбожичевого сина Перуна, колишнього Пана ярів і берегів, степу й гаїв, золота нив і блакиті української землі, запевняють собі діти в непереможности сонця :

— Ні, ні! Буде гарно! І завтра буде погода! Єйбо що буде!

І довго ще чути перегукування дітей, що розбігаються по хатах :

— На баштан, мой бре! Завтра до Дягиля на баштан !

Лігши спати, ще невтихомирений спокоєм вечора, допитується хлопець в няньки :

— Правда ж, Гафійко, і завтра так буде ?

— Що буде ?

— А так як сьогодня. Так добре. Буде ? Ну, скажи !

Гафія сміється, аж в півсутінку спальні світяться їй зуби й брязкотить на шиї намисто :

— І ненаситний же ти, Нінцю! Хіба ж ти ще не намордувався за сьогоднішній день ? Треба колись і відпочити. От завтра буде дощ, сидітимеш у хаті, відпочинеш. Правда?

-— Ой, ні, Гафійко - голубко! Не треба дощу! Хай буде гарно! Скажи : не буде дощу! Скажи!

Ніно стурбовано впрошує дівчину, заглядаючи їй у вічі, хоче підтвердження своїх бажань від дорослої людини. Бо перед його уявою промайнув сірий день з одностайним шелестом дощових краплин, безбарва сіра далечінь, одноманітність самітних годин у чотирьох стінах. І стільки тривоги бренить у дитячому запиті, що Гафійці мякне серце :

— Я пожартувала. Не бійся. Буде й завтра гарно.

— Правда, присяйбо ?

— Присяйбо ! Спи !

Буде гарно, гарно... І завше так буде... Літо довге, довге...

**
*

Коли ще Ніно був цілком малим і починав пустувати, то нянька тоді лякала його :

— Почекай, почекай! Будеш пустувати — віддам тебе Галапайдисі! От побачиш !

Тоді звичайно Ніно злякано замовкав. Бо Галапайдиха уявлялася йому якоюсь нефоремною постаттю в широчезній заялозеній спідниці, перев'язана навхрест хусткою, з під якої неморгавши дивляться круглі, великі очі. На плечах у неї веретяна торба й... шусть у торбу!.. Після такої погрози Ніно примружував очі, щоб краще подивитися до своєї уяви, й скручувався клубочком, мов котеня, та притискався до няньки, шукаючи в неї охорони.

А вже якось згодом побачив він уперше Галапайдиху на базарі. Висока, суха, кремезна, як хлоп, баба стояла перед рундуком з булками. У підтиченій спідниці, зі зсунутою на бакір хусткою, вона підпиралася однією рукою в бік, а другою вимахувала в напрямку рундука напроти, де в такій самій бойовій позиції стояла її суперниця. Кожна з них висловлювала різким, переконуючим голосом докладні й не дуже чемні міркування про родовід другої : про її дідів батьків, тіток та інших родичів. Галапайдиха була в незаперечній перевазі : і добором слів, і снагою рухів, і голосистістю вигуків.

Сварка захопила всю Нінову увагу й надзвичайно його зацікавила, як кожна метушня й рух. Особливо ж почало йому подобатися, коли баби пішли одна назустріч одній. Він уже уявляв собі що з того буде : цілком як хлопці. Навіть руку витяг з маминої, щоб знайти краще місце для спостережень. Але мама встигла вхопити його за плече й швидко потягла далі від рундуків. Та Ніно безнастанно обертався. Бачив як баби сходяться ближче, як вимахують вже руками собі попід носи. Але слів за віддаллю вже не можна було чути й лише з-за рогу вулиці долетів до Ніна вереск бійки й свисток поліцая. Ніно був певен, що перемогла Галапайдиха.

Ось тепер, залягши на городі в траву й почавши про Галапайдиху цікаву розмову, довідався Ніно, що вона утримує жебрацьку школу :

— Таку, — пояснював Левко, — школу, де малих дітей учать на старців.

— Сама Галапайдиха вчить ?

— Ні, сама вона не вчить. Лише ті старці, що до неї ходять. Ті, що в неї завжди збираються. Вдень жебрають, а вночі ходять до Галапайдихи ночувати. Там у неї й живуть.

— А як же вчать вони малих дітей ?

— Як? От, прикладом, ходить старець з лірою. Сліпий, не видить. Бачив, як його водить хлопець - поводир ? Отож того поводиря старець і навчає, як жалібно промовляти до перехожих, як приспівувати до ліри. А то ще й калічать.

— Хто калічить ? Навіщо ? — перепитує з жахом Ніно.

— Старці калічать, — спокійно пояснює Левко. От розріжуть руку, або ногу. Чи око виколять. Людям робиться шкода й дають старцеві більше.

Ніно обурений. Він не може ані стерпіти уяви про біль і страждання. У хаті навіть курку не сміють різати так, щоб він знав. Бо довго буде кричати й бігати за Докією, щоб відібрати їй ножа. А то ж різатимуть хлопчинку!

— Брешеш, Левку!

— Присяйбо! Хрест святий! Не брешу! Хай мене на цім місці, як брешу!

І для більшого пересвідчення Левко складає хрестом два пальці й цілує їх. Нема жадного сумніву : не бреше!

— А де ж вона дітей бере ?

— Де ? Краде! Старці крадуть, до Галапайдихи приводять і старцювати вчать.

Нінові аж дріжки побігли по спині, уявивши, що й йому могли би врізати ногу чи виколоти очі, як би він попав до Галапайдихи. Він часто бачив калік - лірників, що сиділи на міській торговиці, вигравчи на лірі й жалібно приспівуючи. Коло кожного з них завше був маленький хлопчик, що йому до капелюха кидали перехожі копійки. Ліра тоскно бреніла, старечий голос тремтів і Ніно з жалісливим поспіхом ніс свою копійку до дитячого капелюха. Але раз був він з Докією неспостереженим свідком, як старий лірник оглянувся довкола й його ліра весело забреніла до нути дивної пісні :

Як би мені свіжий хліб,
а до хліба свіжий сир,
а до сира кварта пива,
ще- й дівчина чорнобрива, —
отоб я гуляв,
отоб я гуляв !

Це значно більше було сподобалося Нінові, ніж жалібні приспіви про Лазаря, він би хотів ще й далі слухати веселого діда, але Докія тоді швидко потягла його геть, лаючись цілу дорогу на обманців, неробів і лінюхів.

Тепер майнула Нінові в уяві ця весела пригода, але не була в силі заслонити жахливе виколювання очей. Бути без ока! Без одного, без двох! Ніно спробував заплющити спочатку одне око, потім обидва уявив собі вічну невидь, зникнення всіх милих оточуючих форм і знову здригнувся.

— А чому ж ті діти не втікають від Галапайдихи ? Я би ні за що не ходив з таким дідом! Я би втік !

Левко подивився на Ніна з погордою :

— І дурний же ти, Ніну! Як же той хлопець може втекти від діда, коли він має покалічену ногу або виколені очі ?

— Ти сам дурний! Я би втік ще раніше!

— А ти думаєш, що дітей крадуть, коли вони вже вміють бігати? Тебе або мене не вкрадуть. Їх крадуть ще маленькими, калічать, а потім уже й утікати не можна!

Левкова перемога була очевидна. Сперечатися далі Ніно вже не міг, але його нараз охопила така лють, така пекуча ненависть до Галапайдихи, що як би ось тут зразу побачив її, так би й поцілив камінцем просто в око. І вибив би! Єйбо вибив би! Хай знає стара відьма, як дітям очі вибирати!

І Ніно схопився з землі та влучно поцілив камінцем кукурудзяне стебло. От так би влучив Галапайдиху! І рух зродив у його голові блискучу думку :

— Знаєш що, Левку? Підемо вдвох до Галапайдихиної хати й повибиваємо їй усі вікна. Ти ж знаєш, де вона живе ? Підемо?

Звичайно, що Левко знає, де живе Галапайдиха. Треба йти через Дерло, вуличкою поза городи, потім на горб, а там, у правій руці, за останньою левадою стоїть її хата. І вікна можна вибити. Чому не вибити? Але як довідаються про це батьки — отже битимуть! Аж драпття буде сипатися.. І від уяви про „драпття" Левко аж замружив очі й пошкрябав ту частину тіла, звідки те драпття сипатиметься.

Левкові міркування трохи захитали Ніновим рішенням. Справді, якщо батьки довідаються — нічого доброго з того не буде. Так дістане, що... Пригадають йому, звичайно, при цій нагоді й багато інших провин. А тоді вже „аж чортам млосно буде", як обіцяли йому недавно батько. І Ніно аж мурашки побігли по спині, так він уже й відчув гаряч пекучих пляцків. А червоні кола в міцно скліплених очах знов нагадали про вічну ніч осліплених старченят, і він не став вагатися :

(Далі буде)

†

Ділимося сумною вісткою, що дня 27 жовтня 1973 року відійшла у вічність наша найдорожча Мати і Бабуня, бл. п.

ПАВЛИНА СВІТУХА

з дому Левчук, дочка бл. п. Архипресвітера о. Іоана Левчука з Холма.

Скромну пожертву на нев'янучий вінок на журнал „Промінь складає дочка.

Галина Михальчук у Монтреалі.

Невичерпне джерело художніх традицій

Ошатністю і великим багатством орнаментальних мотивів та різноманітністю ніжних кольорів відзначається бережанський посуд розписаний ріжкуванням і фляндруванням.

Народна кераміка Волині і Полісся представлена в музеї 67 зразками із семи пунктів гончарного виробництва. Волинська народна кераміка з Володимира-Волинського, Луцька, Здолбунова, Острога та Яловиці відзначається природним коричневим кольором черепка і розписними орнаментальними мотивами нескладного геометричного характеру або простими гравірованими узорами з монохромною зеленою поливою (Яловиця і Дережна).

Поліська кераміка з Дубровиці і Рокитна характеризується димленим чорним посудом і гладженим орнаментом геометричних мотивів. Там же побутував посуд, формований із сірої глини та розписаний „вохрою" нескладними геометричними узорами.

Понад 100 зразків закарпатської народної кераміки розкривають її орнаментальні і кольорові своєрідності. Серед цієї кераміки на особливу увагу заслуговують вироби з Ужгорода і Хуста. Ужгородська кераміка Л. Петровчика, С. Гривника і К. Бендика розписана ріжком білою, жовтою і синьо фарбами по темно-коричневому тлі нескладними геометричними мотивами. Різноколірний геометричний орнамент керамічних виробів Г. Бучинчака нагадує народну вишивку. Хустська кераміка М. Міллера і братів Лемків оздоблена геометричним і квітковим побілкованим орнаментом на темнокоричневому тлі.

Буковинська кераміка монохромного малювання представляє кількома зразками виробів із Заставного і Садгори Чернівецької області.

Своєрідну невелику групу становлять 120 керамічних виробів з Лемківщини.

З Вінницької області у музейній збірці є близько 30 керамічних виробів дев'яти гончарних центрів — Бару, Бубнівки, Рахнів-Лісових, Гайсина та інших місцевостей. Подільська кераміка характеризується розписним квітковим орнаментом з темними контурами, розміщеними на побілкованому тлі.

Керамічні вироби північно-західного Поділля — Хмельниччини представлені 78 зразками з семи гончарних пунктів — Адамівки, Заміхова, Зінькова, Кудринців, Смотрича, Меджибожа й Летичева. Тут переважає посуд природного черепка з геометричними і рослинними мотивами, розписаний червоною або білою глиною. Серед цих керамічних виробів подибуємо унікальні роботи видатного народного майстра Адама Бацуци з Адамівки, який розмальовував свій посуд темно-коричневою вохрою по природному кольорові глини сюжетними композиціями, довільно розміщеними по всій поверхні посуду.

Народна кераміка Полтавщини репрезентована 127 зразками з Опішні — найбільшого центру виготовлення керамічних виробів на Україні. Частина цих зразків походить ще з початку XX ст., а друга — сучасна. Опішнянська кераміка відзначається своєрідними формами, багатим рослинно - квітковим та тваринним орнаментом і поліхромністю розпису.

З Київщини походить всього п'ять зразків кераміки, виконаних в Дибинцях Смілі й Паланці, здебільшого — розмальовані по білому тлі великим рослинним орнаментом миски з Дибинців.

З Чернігівщини (Остер) маємо всього три керамічні експонати.

У цьому ж музеї є велика збірка керамічних іграшок (444 зразки). Найбільша кількість і найцікавіші іграшки походять із Львівського осередку Старої Солі, з Косова Івано-Франківської області, з Кунинця Великого і Вишнівця на Тернопільщині, Кульчина Волинської області, Острога Ровенської області, з вінницьких Бару і Бубнівки, з хмельницької Адамівки та з полтавської Опішні.

Це або мініатюрні знаряддя праці, або предмети вжитку — посуд, лише невелика кількість їх — мініятюрні скульптурні зображення домашніх тварин, пластичні ілюстрації до народних казок.

Усі вони мають прості, узагальнені форми, яскраво розмальовані різноколірними фарбами і поливані глазурою. Орнаментика їх складається з прямих, скісних і хвилястих ліній, кілочок, крапочок, стилізованих квітів з гілочками і листочками.

Надзвичайно цікаві мініятюрні керамічні скульптури роботи талановитої сучасної майстрині Ольги Шиян з Одеси та медведики, лисички, зайці і вершники Т. Демиденко і М. Вихацької з Опішні на Полтавщині.

Велика збірка різноманітних керамічних виробів знаходиться й у Львівському музеї українського мистецтва. Вона нараховує більше 1000 предметів різноманітного посуду, кахлів, свічників, іграшок, декоративних речей та

скульптур. Найбільша кількість (близько 500 виробів) походить з Гуцульщини. Львівщина представлена у збірці 250, а Закарпатська обл. — 100 керамічними виробами з різних місцевостей. На інші області України припадає по кілька десятків різних керамічних виробів, що походять переважно з тих же осередків, про які говорилося вище. У колекції музею є самобутні декоративні скульптури уславлених народних майстрів.

У Львівському історичному музеї, крім найбільшої збірки археологічної кераміки, зберігається понад 400 зразків різноманітного гончарного посуду з тих районів західних областей УРСР, про які йшлося при описові кераміки Музею етнографії та художнього промислу. В цілому у музеях Львова зберігається близько 10.000 різноманітних керамічних виробів дуже різнорідних форм, незвичайно цікавої орнаментики і колориту. Всі разом вони творять невичерпне джерело традицій української народної кераміки, з якого можуть постійно черпати сучасні керамісти.

Використання кращих традицій української кераміки минулих віків не тільки збагатить творчу фантазію художників, а й допоможе їм знайти своєрідні особливості української кераміки — високу культуру простих форм, мажорну дзвінкість орнаментальних кольорів та глибоку єдність функціонально-естетичних сторінок, що склалися протягом віків у тісному взаємозв'язку з життям та звичаями українського народу й кліматичними особливостями України.

Глибоке вивчення української кераміки минулих часів і вміле творче використання її досягнень дасть змогу сучасним українським художникам - керамістам знайти національний колорит, який забезпечить їхнім творам найбільші успіхи серед народів світу.

Львів

А. Ф. Будзан

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Складаємо нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої доброї членкині і приятельки, бл. п. Василини Малиш, яка упокоїлась у Йорктонському шпиталі 5 жовтня 1973 року, в її світлу пам'ять жертвуємо 10.00 дол. на журнал „Промінь". Вічна їй пам'ять!

Членкині відділу ім. О. Пчілки в Йорктоні, Саск.

— — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого мужа, батька і дідуня, бл. п. Дмитра Ярмія, який упокоївся 19 травня 1973 року, в його світлу пам'ять засилаю 5.00 дол. на журнал „Промінь".

Дружина Ю. Ярмій, діти й онуки Донвил, Онт.

— — — —

На свіжу могилу нашого дорогого приятеля, бл. п. Василя Погорецького, який упокоївся 11 травня 1973 року у Вотерфорді, складаємо нев'жучі квіти і засилаємо на фонд журнала „Промінь" 5.00 дол. Родині покійного висловлюємо глибоке спщівчуття.

А. Кондрат — Вотерфорд;
М. Савицька, А. Мороз, М. Іванець, А. Перожак — Брентфорд

— — — —

У треті роковини смерти бл. п. Тодосія Стефюка з Вайти, Ман., замість нев'янучого вінка складаю у його світлу пам'ять 10.00 дол. на журнал „Промінь".

Добр. Михайлина Стефюк, Толстой, Ман.

— — — —

Відділ ім. Доньки України в Тандер Бей, Онт., складає 10.00 дол. на нев'янучий вінок у світлу пам'ять нашої бувшої голови, бл. п. Олесі Чепесюк, яка передчасно упокоїлась 15 жовтня 1973 року в Пентиктон, Б.К.

Родині покійної висловлюємо глибоке співчуття.

О. Михайлишин — голова **С. Клименко** — секр.

У роковини смерти мого незабутнього дорогого батька, бл. п. Федора Рудачека, який упокоївся восені 1960 року, замість нев'янучого вінка складаю 5.00 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь".

Іванна Дженис, Едмонтон

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Олесі Чепесюк, яка упокоїлась 15 жовтня 1973 року, складаю 10.00 дол. на журнал „Промінь".

О. Михайлишин, Тандер Бей

— — — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Олесі Чепесюк, яка відійшла у вічність 15 жовтня 1973 року, складаю 5.00 дол. на журнал „Промінь". **А. Тацюн,** Тандер Бей

— — — —

Членки відділу ім. Л. Українки у Ванкувері висловлюють щире співчуття родині покійної Марії Швайковської, довголітньої і заслуженої членкині відділу й народної працівниці, передплатниці журнала „Промінь" від самого початку його видавання, в світлу пам'ять покійної, складаємо 5.00 дол. на журнал „Промінь".

За відділ — **П. Клюкевич,** реф.

— — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого брата, бл. п. Михайла Тихого, який упокоївся 26 серпня 1973 року в шпиталі в Едмонтоні на 70-му році життя, похоронений на цвинтарі Св. Михаїла, в світлу пам'ять покійного засилаю 5.00 дол. на журнал „Промінь".

Сестра Анна Хаба, Редвотер, Алта.

— — — —

У світлу пам'ять бувшої членки і дорогої приятельки бл. п. Олесі (Венгер) Чепесюк з Келовна, Б.К., яка упокоїлася несподівано 15 жовтня 1973 р., Жіночий Хор при Товаристві Просвіта у Тандер Бей — складає нев'янучий вінок і засилає 10.00 дол. на журнал „Промінь". Рівночасно родині покійної висловлюємо глибоке співчуття.

За управу — **С. Мендик,** голова

Марія Улян-Дубинчук

Ранком 30-го листопада 1972 року упокоїлась в торонтонському шпиталі Св. Йосифа, на удар серця, бл. п. добродійка Марія Улян-Дибунчак. Дружина покійного отця прот. Евстафія Уляна — по першому мужу і дружина пана Пилипа Дубинчука — по другому мужу.

Народилася Марія 20 березня 1898 року в родині Мишугів у селі Новий Витків, повіт Радехів, Галичина. Ще вдома вийшла замуж за Евстафія Уляна й 1927 року молоде подружжя приїхало до Канади. Тут Евстафій Улян був рукоположений в 1929 році Єпископом Адамом в сан священика та став священиком - місіонаром в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді. Пані добродійка Марія вірно й мужньо ділила не легку, як на ті часи, долю священика-місіонара отця Евстафія. Від 1929 року і аж до смерти отця протоєрея Евстафія в 1957 році, о. Ев. Улян добродійка Марія були на таких парафіях: Брендон, Ман., Йорктон, Саск., Геффорд, Саск., Норт Бетлфорд, Саск., Шіго, Саск., Ґудів, Саск., Толстой, Ман., Вінніпег (округа), Ошава, Онт., Овкборн, Ман., Веґревіл, Алта., Ст. Кетеринс, Онт., Вотерфорд, Онт., та Сарнія, Онт. — де й упокоївся о. Евстафій. По всіх цих парафіях, де лише це можливо було, добр. Марія організувала хори, а де треба було то і дякувала — любила церковний спів, розумілася на ньому й радо співала на славу Божу. Брала також активну участь в Союзі Українок Канади й допомогла організувати досить велике число відділів Союзу.

Покійна лишила в смутку двох синів — Славомира, що одружений з Мирославою Ґужда та Ореста, що одружений в Христиною Василишин, а також четверо внуків — а в Україні трьох сестер: Емілію, Розалію, Софію та племінницю Надію. Після смерти о. прот. Евстафія, добр. Марія переїхала жити до Торонта й тут в 1962 році вийшла вдруге замуж за Пилипа Дубинчука — людину надзвичайно доброї вдачі, побожного та жертвенного члена катедральної парафії Св. Володимира, а пізніше також члена Церкви Св. Ап. Андрія.

Похорон покійної добродійки Марії відбувся в суботу, 2-го грудня. Перед похороном почерез два вечорі, в похоронному заведенні Кардинала на Аннет вул. торонтонські Всеч. отці: митрат Д. Фотій, митрат М. Боднарчук, прот. Ю. Ференсів, прот. Р. Панченко, прот. С. Гуцуляк та настоятель Храму Св. Андрія — де покійна була членкою — о. Б. Ґоргіца. Тіло покійної Марії похоронено на цвинтарі Проспект коло її мужа — о. прот. Евстафія.

Під час поминального обіду, що відбувся в залі Церкви Св. Андрія на заклик родини покійної переведено збірку на Колеґію Св. Андрея у Вінніпезі, що принесла 172.00 доляри. Одночасно П. Славомир Улян пожертвував 100.00 на Церкву С. Андрія, а п. Пилип Дубинчук 100.00 дол. на Сестрицтво Св. Софії при Церкві. Тут ще слід згадати, що добродійка Марія, разом із мужем Пилипом, напередодні смерти, пожертвувала комплет риз богослужбових, а також велику золоту часу дискос — разом на суму 350.00 дол. Отець настоятель Церкви Св. Андрія за кожною Богослужбою молиться за покійну, а також не забуває за неї глибоко засмучений її муж Пилип, нанимаючи часто Панахиди за спокій душі бл. п. Марії.

Пан П. Дубинчук склав пожертву 100.00 дол. на журнал „Промінь".

Нехай Всемилостивий Бог упокоїть її душу, де всі праведні спочивають! Вічна їй Пам'ять

Учасник Похорону.

Індивідуальні пожертви

П-во Маруся і Петро Григори з Нипавин, Саск., з нагоди їхнього 25-літнього ювілею подружжя зложили пожертву на прес. фонд	$25.00
Пані: Віра Шевчук — Вилловдейл, Онт.	10.00
Марія Іванець — Лойдминстер, Алта.	5.00
Надія Дубилко — Торонто, Онт.	4.00
Марія Юрків — Монтреал, Кве.	3.00
Юлія Головата — Торонто, Онт.	2.00
Павлина Клюкевич — Ванкувер, Б.К.	2.00
Олена Козунь — Нипавин, Саск.	2.00
По 1.00 дол.: Пані: М. Тимчишин — Бирнабі, Б.К., П. Камінська — Келґері, Алта., Марія Іванець — Лойдминстер, Алта.	

Придбали нові передплати

Пані: Анна Звоздецька — Едмонтон, Алта.	1
Юлія Головата — Торонто, Онт.	1
С. Троян — Чиливек, Б.К.	1
Надія Дубилко — Торонто, Онт.	1
А. Ткачук — Келґарі	1

Урочисте Свято 50-ліття Відділу Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської в Саскатуні, Саск.

В багатьох ділянках українського церковного й громадського життя в Канаді місто Саскатун відіграло надзвичайну ролю — воно було центром, де це організоване життя творилося і звідки воно потім розходилося по всій Канаді. Тут був заснований перший український Інститут ім. Петра Могили, тут відбувся Перший Собор Української Греко-Православної Церкви у 1918 році, тут також покладено перші основи під організацію Союзу Українців Самостійників та всіх його складових організацій, в першу чергу Союзу Українок Канади.

Цього року 23 вересня сповнилося рівно 50 років від дня заснування першого відділу Союзу Українок Канади, а саме Відділу ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні. З нагоди такої важливої дати в житті Відділу, цей рік, 1973, проголошено Ювілейним Роком Відділу і вже з початком року всі важливіші святкування й підприємства Відділу проходили під знаком 50-літнього Ювілею. На перших місячних зборах Відділ у січні ц. р. винесено постанову, що Відділ повинен видати історію свого існування й своєї діяльности. Тоді ж створено спеціяльний комітет „Історії Відділу" на чолі з пані Розиною Драган. Історію доручено писати першій і довголітній голові Відділу й відомій українській публіцистці — пані Савелі Стечишин.

Особливо урочисто відбувся День Членства 25 лютого, на котрому особливими Грамотами відзначено всіх членок Відділу й Союзу, які безперервно належали до Союзу Українок Канади впродовж 25-ти років. Того ж дня вперше було проголошено Ювілейну Стипендію Відділу ім. Ольги Кобилянської, яка призначена для найкращих учнів української мови в рідних чи в державних школах.

Голова Союзу Українок Канади, Стефанія Пауш промовляє на бенкеті

Зліва направо: Савеля Стечишин — перша голова відділу і основоположниця, Оля Андрущак — теперішня голова і господиня бенкету, Стефанія Пауш — голова Союзу Українок Канади

14 квітня відбувся Передвеликодній Чай, де було спеціяльно вшановано основоположниць Відділу ім. Ольги Кобилянської.

Головне Ювілейне святкування було призначено на неділю, 23 вересня, тобто на точний день, в який 50 років тому було засновано Жіноче Товариство при Народньому Домі в Саскатуні, яке й стало згодом основою Союзу Українок Канади і першим Відділом Союзу. До цього урочистого Свята Відділ на чолі з його активною і талановитою головою — пані Олею Андрущак, готувався від початку року з особливим старанням і ентузіязмом. Головне Ювілейне Святкування відбулося у формі бенкету в бенкетовій залі „Шератон-Кавалир" Готелю в Саскатуні. Простора заля була по вінці переповнена присутніми членками Відділу, їх чоловіками, гостями з інших відділів Саскачевану та представниками Централі СУК й місцевих церковних та громадських організацій. Заля прекрасно вдекорована емблемою Союзу Українок Канади, смолоскипом, і датами — 1923-1973. За головним столом на підвищенні зайняли місце основоположниці Відділу, всі його дотеперішні голови та голова Союзу Українок Канади — пані Стефанія Пауш з Едмонтону. Господинею святочної програми була теперішня голова Відділу пані Оля Андрущак, яка з особливим талантом керувала великою і багатою програмою цього небуденного свята нашого жіноцтва.

Свято почалося Молитвою Господньою, яку відспівав хор Катедри Пресв. Тройці в Саскатуні під управою молодого диригента Лаврентія Клапоущака, а настоятель Катедри — прот. Григорій Удод поблагословив страви і одночасно привітав присутніх з великим Ювілейним Святом. В час споживання вечері молодий акордіоніст Ігор Папіш приграваў українські мелодії, що особливо додавало вечері святкового настрою. Після тосту королевій,

який запропонувала господиня, вона ж представила гостей головного стола та від себе, як голови Відділу в Ювілейнім році склала щирий привіт основоположницям, членкам і всім гостям. Свій привіт пані Андрущак закінчила закликом до нашого зорганізованого жіноцтва — не зупинятися ні на досягненнях, ні перед жодними труднощами, але продовжувати славний 50-літній шлях пройдений Союзом Українок Канади і зокрема Саскатунським Відділом.

Далі в порядку програми виступали з привітами й побажаннями для Відділу-Ювілянта представники різних організацій і установ Саскатуну. Немає можливости докладно передати ті зворушливі слова признання нашому трудолюбивому жіноцтву за його невтомну й довгорічну працю на різних ділянках українського зорганізованого життя, все ж таки треба згадати найголовніші організації й установи, які в цей урочистий вечір вітали Відділ ім. О. Кобиянської, одночасно складаючи йому щиру вдячність за моральну й матеріяльну допомогу в розбудові згаданих установ і організацій:

Від Катедри Пресв. Тройці, де Відділ провадить свою головну діяльність, вітав наше жіноцтво голова громади — п. Федір Кіндрачук. Від громади Всіх Святих склав привіт д-р Дмитро Ціпівник, від Товариства Українців Самостійників у Саскатуні слово привіту склав голова Відділу п. Олекса Хомин. Сумківці міста привітали Відділ через голову Відділу Т. Вівчара, а від імени Інституту Могили склав привітання й щиру подяку за жертвенність жіноцтва справі Інституту — д-р Богдан Чайка, голова Дирекції Інституту. Від Музею Союзу Українок Канади слова подяки й признання Саскатунському Відділові склала пані Галя Максимюк, а пані А. Лащук привітала Відділ від Саскатунського Відділу Комітету Українок Канади.

Надіслані і прочитані привіти на бенкеті: Владика Борис, Централя СУС — Едмонтон, „Промінь" — Вінніпеґ, Пров. Екз. СУК на Манітобу, о. С. і Добр. Савчук — Вінніпеґ, о. і Добр. Кравченко — Вінніпеґ, о. і Добр. Слюзар — Вінніпеґ, Анна Токарик — Гемилтон, Меланія Буряник — Торонто, Анастазія Лис — Йорктон, Іван Рурик — Сурей, Б.К., Марія Білоус — Давфин, Ман., Михайло і Ґеня Свинарчуки — Реджайна.

Після привітів господиня покликала до слова пані Марію Ткачук, яка представила головну бесідницю цього святочного бенкету, а саме голову Союзу Українок Канади пані Стефанію Пауш. В своїй надзвичайно цікавій, а разом і глибоко-змістовній промові новообрана голова Союзу накреслила головні мотиви, які привели до створення Союзу Українок та накреслила той постійний ідеологічний шлях, яким ішли й повинні йти наші зорганізовані жінки у лавах Союзу Українок Канади, щоб гідно виконувати своє покликання матері, дружини, християнки, українки й громадянки. Промова голови Союзу була зустрінута овацією. Добр. Леся Удод подякувала пані Пауш від Відділу та всіх зібраних.

Ювілейний бенкет також включав в себе концертову частину: хор Катедри відспівав дві пісні — одну духовну, а другу народню, а пані Галя Максимюк у супроводі піяністки Оленки Лозовчук гарно відспівала три українські пісні, та сольо на акордіоні Ігора Папіша.

Після концертової програми пані Розина Драґан ко-

СВІТЛИНА З ЮВІЛЕЮ 50-ЛІТТЯ В САСКАТУНІ. Головний стіл: основоположниці, бувші голови, голова Союзу Українок Канади С. Пауш. Промовляє коло мікрофона голова відділу Оля Андрущак

ротко передала присутнім історичний 50-літній шлях Саскатунського Відділу ім. О. Кобилянської, а далі пані Галя Гнатишин і пані Катерина Панґрас перевели спеціяльну церемонію вшанування основоположниць Відділу, яким були вручені спеціяльні ювілейні відзнаки. Основоположниць, які ще живуть, у Відділі є сім: Савеля Стечишин, Софія Ґрещук, Домка Великочий, Пелагія Ведмедик, Дарія Янда, Анна Тріщук і Тетяна Кройтар.

Від основопожниць слово сказала пані Савеля Стечишин. В своїй промові пані Стечишин представила стан, в якому українське суспільство пробувало в час творення Жіночого Товариства в Саскатуні, про ролю Інституту в зорганізуванні Союзу Українок Канади, як також подала короткий огляд всесторонньої діяльности Саскатунського Відділу на всіх ділянках українського церковного й громадського життя.

Закінчився цей незвичайний вечір надзвичайно оригінально й конструктивно, як конструктивною є взагалі вся праця Союзу Українок. Як на доказ живучости й дбайливости Відділу за свою майбутність і майбутність українського народу в Канаді, голова стипендійної комісії Відділу пані Оля Гавриш вручила стипендії учням українських шкіл — трьом з вищої школи і п'ятьом з народньої. Стипендіянтами Відділу в цьому році були: Тарас Удод, Катруся Клапоущак і Христина Вівчар — з вищої школи, а Богдан Гарбус, Тарас Грабовий, Катруся Грабова, Даруся Михайлюк і Вікторія Білик — з народньої школи. Від імені всіх стипендіянтів слово подяки Відділові за такий оригінальний і корисний ювілейний проєкт сказав Тарас Удод.

Признання всім за численну й активну участь, подякою гостям з Централі, серед яких крім пані Пауш були ще пані Сулима, добр. Керніцька і пані Ганночко, подякою усім комітетам Ювілейного Року та всім, хто цінив і цінить працю Союзу Українок Канади, закінчила цей справді знаменитий Ювілейний Бенкет голова Відділу пані Оля Андрущак. Молитвою подяки, яку перевів о. Григорій і Многоліттям Відділові, яке відспівав Катедральний хор, закінчилося це торжественне Свято, яке, як сказала в останньому слові голова Відділу закрило собою одну сторінку славної історії Відділу імени Ольги Кобилянської в Саскатуні і разом відкрило нову сторінку — в нове півстоліття змагання, праці і перемог...

Наталія Кіндрачук, прес. референтка

НОВА ЦІННА КНИЖКА

„УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ВЗАЄМИНИ, 1903 — 1945 Р.Р."

Ця книга вийшла в серії видань Українського Історичного Товариства. Має вона 371 стор. тексту та 24 стор. ілюстрацій, показник імен, назов та місцевостей, бібліографію різними мовами, разом 408 сторінок. В гарній мистецькій оправі.

Книга Івана Світа „Українсько-японські взаємини" є „твір унікальний своєю темою в українській мемуаристиці та журналістиці... Автор на тлі світових подій і конфліктів пише про початок та розвиток українсько-японських взаємин... Іван Світ відновлює в пам'яти правдиву історію галузі українського народу, поселеного волею історії на Далекому Сході Азії"...

Книжка продається в українських книгарнях Канади та її можна одержати від автора:

John V. Sweet,

P. O. Box 113, Ansonia St:, New York, N. Y. 10023.

Ціна книжки 8 долярів з пересилкою.

ПРОЩАЙ, ДОРОГИЙ ВАДИМЕ!

Здалеку надійшла вістка, що їй хотілось би не вірити... Але газета з давньою датою, і спростування нема... Немає Вадима Доброліжа, людини доброї, ясної, чарівної, з чистим, теплим серцем, з ясними блакитно-сірими очима, з привітною усмішкою і спокійною лагідністю.

Забути його не можна, і не можна звикнути до думки, що з нами його вже нема. Проте, він з нами є — бо лишились численні й невмирущі пам'ятки його великого таланту: на полотнах його картин, на іконостасах українських церков, на стінах ресторанів і клюбів, на обкладинках книжок, журналів і календарів, на Різдвяних і Великодніх картках. Багато він створив, а скільки ще мав задумів і творчих плянів Вічности було б замало для їх здійснення.

Спи спокійно, Друже наш. Пам'ять про Тебе не вмре в наших серцях.

З любов'ю Ганна і Степан Паньків, Чікаго

Замість квітів на свіжу могилу нашого любого Вадима складаємо 25 долярів на фонд журналу „Промінь".

Ганна Черінь

— — — —

Відділ Союзу Українок ім. О. Басарабової і церковна громада в Келґарі складає нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. івана Григор'їва, який відійшов у вічність 27 вересня 1973 року, муж Василини Григоріїв, довголітньої членкині Союзу Українок. Бл. п. Іван Григоріїв був фундатором Православної Церкви у Келґарі і є заслуженим громадянином.

Ґеня Микитяк, секр.

— — — —

У пам'ятні 16-ті роковини смерти мого незабутнього дорогого мужа, бл. п. Николая Москалика, який відійшов у вічність 1 грудня 1957 року, в його світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок і пожертву 15.00 дол. на журнал „Промінь".

Дружина Анна Москалик, Вінніпеґ

— — — —

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять мого найдорожчого сина, бл. п. Адріяна Москалика, який загинув під час другої світової війни і похоронений у Бельгії, в його світлу пам'ять жертвую 10.00 дол. на журнал „Промінь".

Мати Анна Москалик, Вінніпеґ

— — — —

Кладемо нев'янучі вінки на свіжі могили бл. п. Івана Симчича та його сина Михайлика, які трагічно згинули на чужині 14 липня 1973 року, в їх світлу пам'ять складаємо 10.00 дол. на журнал „Промінь". Марії Симчич, матері і бабуні, дружині Елеонорі та дальшій родині висловлюємо щире співчуття.

Д-р Павло і Саверка Закуси, Вінніпеґ

— — — —

Замість китиці нев'янучих квітів на свіжі могили бл. п. Івана Симчича та його сина Михася, які відійшли у вічність у трагічнім випадку в їх світлу пам'ять складаю 10.00 дол. на журнал „Промінь".

Родині покійних, особливо матері і бабуні Марії Симчих та дружині і матері Елеонорі Симчич висловлюю глибоке співчуття.

Маруся Г. Марко, Вінніпеґ

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ В ЕТЕЛБЕРТ

В неділю, 9 вересня 1973 року, відбувся окружний з'їзд Союзу Українок Канади в Етелберті, Манітобі.

З'їзд почався Богослуженням в Українській Греко-Православній Церкві свв. Ап. Петра й Павла, яку відслужив о. М. Дерев'янка. Після Служби Божої була відправлена Панахида за всіх покійних членкинь, а особливо за покійну Анастазію Григорчук, яка була у свій час головою Провінційної Екзекитиви. В Панахиді брали участь поважне число гостей та делегаток, які прибули на цей з'їзд.

Після Богослуження і Панахиди відбувся обід, що його приготовило жіноцтво відділу Союзу Українок з Етелберту ім. Княгині Ольги. О. М. Дерев'янка провів молитву, благословляючи страви і всіх присутніх і тоді всі засіли до обіду. Після обіду окружна представниця пані Марія Андрейчук представила провінційну голову Союзу Українок пані Марію Білоус, головну бесідницю пані добродійку Симчич, пані Ганку Романчич, яка була гостем на цей з'їзд, пані Сарчук та делегаток. Місцевий відділ Етелберт вшанував пані М. Білоус, п. Андрейчук і добродійку Симчич корсажами. Відкриваючи з'їзд, окружна представниця Марія Андрейчук перш за все подякувала жінкам за обід, і далі сказала, яку велику вартість і значення та користь такі окружні з'їзди дають нам. Перший привіт склав голова місцевої громади пан Никола Козар. Він підкреслив працю жіноцтва і подякував гостям та делегаткам, які прибули до нашої місцевости Етелберт. Пан Козар також дав привіт від Народного Дому, заступаючи голову Народного Дому пана Силвестра Медвідя, який, на жаль, не міг бути присутний.

Дальше зложили привіти делегатки пані Емілія Ганчарик від відділу Княгині Ольги з Етелберту, пані Бугера від відділу Доньки України з Роблину, пані Кіз від відділу Лесі Українки з Давфину і пані Кучманюк від відділу Лесі Українки з Гилберт Плейнс.

Після цього відбувся маленький концерт, протанцювали три танки Кен Медвідь і панна Коновальчук з Етелберту під проводом о. М. Дерев'янки і маленька панна Орися, внука панства Горбаїв з Роблину, проказала віршик. Голова провінційної Екзекутиви пані Марія Білоус в своїй обширній промові звернула увагу на потреби більшого зацікавлення у відділах, та щоб відділи всилали делегаток на з'їзди. Вона також прочитала привіт від нового відділу СУК з Томсону, та згадала потім і покійну П. Анастазію Григорчук, яка була головою Провінційної Екзекутиви в роках 1945 до 1947.

Пані Сарчук, гість з Вінніпегу, склала привіт від відділу Лесі Українки і говорила про життя в місцевости Етелберт, і також згадувала покійну Анастазію Григорчук. Вона також говорила про Музей та потребу передавати речі до музею.

Пані Перепелюк з Давфину сказала від себе привіт та прочитала вірш підходячий до цього з'їзду.

Пані Марія Білоус потому представила п. Ганку Романчич, з Синт Катеринс, Онтаріо. Вона у своїм привіті підкреслила працю по відділах та говорила про потребу музею.

Пані Марія Білоус представила головну бесідницю добродійку Симчич з Вінніпегу. Добродійка Симчич у своїй доповіді підкреслила, що молодь в теперішний час не говорить по домах своєю мовою від самого дитинства. Вона говорила, що ми не маємо чого хвалитися як довго наші організації існують, але треба подумати, що кожного року менше і менше дітей наших належать до своїх організацій і менше і менме володіють українською мовою. Дитина мусить винести знання рідної мови з свого власного дому. „ОСЬ ТУТ" вона підкреслила є велике завдання батьків і матерів і українських організацій, і вона питає „ДЕ МИ ПОМИЛИЛИСЬ, ЩО ТАКЕ СТАЄТЬСЯ?" Провинились ми самі і більше ніхто. Після своєї доповіді, добродійка Симчич висвітлила фільми, про науку дітей.

Окружна представниця пані Андрейчук покликала гостя п. Рубашевського до слова. Він побажав з'їздові великих успіхів в дальшій праці.

Ми хочемо про вас знати!

Ми цікавимося вашою історією. А чи ви настільки зацікавлені, щоб допомогти нам зберегти її?

Історія Канади постає з багатого культурного й національного підложжя. Ви й ваша родина допомагаєте творити цю історію. Отож, допоможіть нам її зберегти.

Національні Етнічні Архіви збирають і зберігають документи, які відносяться до історії етнічних груп в Канаді. Листи, записки, щоденники, світлини й багато інших речей, які можуть бути у вашому посіданні, могтимуть стати цінними для зберігання і для документації історії ваших людей.

Допоможіть нам допомогти вам. По докладні інформації пишіть ще сьогодні до:

Coordinator
National Ethnic Archives
Public Archives of Canada
395 Wellington Street
Ottawa, K1A 0N3

Ще відбулася концертова точка, а саме гуцульський танок, відтанцював Лері Грицай.

Відбулися ще короткі дискусії на тему англійської мови в нашій Українській Православній Церкві. На закінчення з'їзду окружна представниця подякувала учасникам з'їзду, гостям та промовцям. Потому вона покликала отця Труфина, щоб він проказав молитву на закінчення. Отець Труфин і добродійка його були гостями цього з'їзду.

М. Козар, секр. з'їзду

ПОЖЕРТВИ НА ОРГ. ФОНД НА З'ЇЗДІ В ЕТЕЛБЕРТ СКЛАЛИ:

По 20.00 дол.: Михайло Григорчук, Микола Григорчук — Етелберт; Ганка Романчич-Ковальчук — Ст. Кетеринс, Онт.

По 10.00 дол.: п-во Дудар — Форк Ривер; Відділ Св. Ольги в Етелберт, віділ Доньки України в Роблин.

По 5.00 дол.: Павлина Буґера — Роблин, Микола Козар, Анна Савчук, Марія Григорчук — Етелберт, Йосифа Лазарук, Анна Павлюк, Агафія Перепелюк, Христина Присяжнюк, Юстина Симчич, Василь Перепелюк, відділ ім. Лесі Українки — Давфин, о. Е. Труфин — Роблин, відділ ім. Л. Українки — Ґилберт, Плейнс, п. І. А. Рубашевський — Йорктон.

По 3.00 дол.: П. Возьна, Марія Ґорчинська, Оля Кізь — Давфин, Анастасія Сарчук — Вінніпеґ.

По 2.00 дол.: Розалія Журковська, Єва Факула, Марія Слижук, Анна Гнатюк, Анна Клапоущак, Юстина Гусак, Мирослава Горбай, Марія Андрейчук, Марія Білоус, Юлія Бучій, Катерина Самець, Марія Стефанюк (добр.), Текля Шевчук, Ольга Лелик, Анна Стандрик, пані Гончарук, Анна Ждан, Павлина Рубашевська, Марія Копельчук.

По 1.00 дол.: пані Камфоліо, Катерина Медвідь, Марія Савчук, пані Керніцька, пані Скрипник, пані Слоновська, Ольга Гняздовська, Анна Сидор, Анна Мимко, Галина Ґашина, Анна Кушманюк, Єлеонора Євасюк, Єва Шевчук, Анна Ґашина.

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН
Брентфорд, Онт.

У нашім громадськім та взагалі приятельськім житті, дорогими для нас є ті, які постійно виявляють увагу іншим, до яких завжди можна звернутись у потребі громадській чи особистій, які уміють кожну громадську справу піддержати, чи то пожертвою, чи працею.

Тому то, коли дня 17 липня ц. р. припадав день уродин нашої заслуженої та жертвенної членкині відділу Союзу Українок пані Докії Бурдейної, ми зібралися і завітали до дому п-ва Бурдейних, щоб щиро привітати нашу іменинницю та скласти їй наші побажання здоров'я та многоліття.

Наша, здавалось би скромна увага, так багато значить для інших, бо п-во Бурдейні дуже тепло й гостинно зустріли нас. Минув нам швидко час на дружній гутірці про наші біжучі події громадські і суспільні. Висловлюючи щиру подяку гостям за увагу і пам'ять, п-во Бурдейні склали 10.00 дол. на потреби нашого жіночого т-ва ім. Лесі Українки, а 10.00 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь".

Анастасія Пережак

ЮВІЛЕЙ 25-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ П-ВА ПЕТРА І МАРІЇ ГРИГОРІВ
Нипавин, Саск.

В неділю, 7 жовтня 1973 р., о годині 12.30 по обіді УГПЦерква в Нипавин наповниась місцевими гостями та з дальших околиць — з Шіго і Формлейку, Саск. Прибули сестри з Калгері, Едмонтону, вуйко та вуйна з Ванкуверу.

Ювілята — Петро і Маруся Григори прибули до церкви, разом з ними прибули — дружка пані Павлина Данилюк з Ґронліду, Саск., дружба п. Петро Сірий з Мусриндж, Саск. та батько і матка Гудими з Ґренд Сентер, Алта. Дружка, дружба і „батьки" були присутні при їх друженні тому 25 років.

Настоятель о. А. Лакуста підвів ювілят до престола, де відправив Молебень за їх здоров'я та побажав їм многих літ. Тоді хор проспівав їм „На многії літа". Хор родинний співав під керівництвом дяка п. Битця. По цім присутні перейшли до Народного Дому, де вже були приготовлені столи до обіду. При дверях привітали ювілят хлібом-сіллю родичі. Ювілейний господар В. Гудима запровадив ювілят з родиною за головний стіл. Тоді попросив о. Лакусту до молитви, а дружбу, щоб підніс тост до ювілят.

По обіді почалася друга частина програми. Син Денис виголосив промову від дітей, побажав родичам щастя, здоров'я, щоб вони в добрім здоров'ї дочекалися золотого ювілею і вручив їм в імені дітей гарний подарунок. Інші промовці, які складали привіти і побажання: п. Битць — батько одинкої дочки Марусі Григор, п. Іван Григор — батько Петра Григора, пані С. Гудима — матка ювілятів. Після усних привітів гості заспівали „Де згода в родині".

Ювілята одержали пам'яткові подарунки від приятелів та ближчої і дальшої родини. Були прочитані телеграми від братів: Тараса з Торонта, Мирослава з Вінніпеґу, Василя з Келґарі. По цім о. Лакуста закінчив програму молитвою та попросив Божого благословення ювілятам за їх щиру працю для Церкви. А їхня праця була справді цінною. Ще з молодих своїх літ вони працювали на народніх та церковних нивах, займались організуванням концертів, недільною школою, народніми танками, брали провід в організації СУМК та обидвоє співали в церковнім хорі. Вони так і тепер не жаліють свого часу і праці у проводі церковної громади і в Народнім Домі. Ювілята виховали четверо дітей — два сини: Денис і Орест і дві дочки: Галя заміжня і наймолодша Петруся.

На закінчення ювілята подякували всім присутнім гостям, які прибули, щоб звеличати їх родинне свято, за цінні подарунки, які залишаться дорогими пам'ятками з цього незабутнього дня.

З нагоди свого ювілею п-во Петро і Маруся Григори склали 25.00 дол. на Інститут П. Могили в Саскатуні і 25.00 дол. на прес. фонд журнала „Промінь".

Щасти Боже ювілятам та зберігай їх на многая літа.

Василь Гудима

В ДЕНЬ УРОДИН
Калґари, Алберта

В неділю, 15 липня ц. р., гурток приятелок і сусідів спішились на дружне прийняття - несподіванку до і для пані Є. Садової, щоб привітати її з днем уродин.

Ця несподівана візита так зворушила пані Садову, що в її очах заблищали сльози.. Тут всі зібрані гості заспівали іменинниці „На многії літа".

Пані Є. Петращук вручила пані Садовій скромний подарунок від приятельок, а ця щиро подякувала своїм приятелькам.

На заклик пані Є. Петращук присутні гості склали на журнал „Промінь" 9.00 дол., а пані Садова від себе дала 5.00 дол. на передплату журнала „Промінь".

А. Ткачук

З ДІЯЛЬНОСТИ ПРОВІНЦІЙНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК НА МАНІТОБУ

Вінніпеґ

Провінційна Екзекутива Союзу Українок Канади на Манітобу на своїх перших засіданнях, після річних зборів, які відбулися в першій половині місяця листопада 1972 р., уділила поважну частину свого часу на вложення програми діяльности на біжучий рік. Членкині управи застановлялись над способами у плянуванні цієї програми, яка б принесла найбільше користи, як для відділів, у провінції, та разом з тим для цілої організації Союзу. Головніші ділянки, що успілось виконати, були:

Відвідання відділів:

1. Зараз після річних зборів, на 14 листопада відвідано відділ ім. Ольги Кобилянської в Портейдж ла Прері, де заступниця голови пані Марія Мандзюк, промовляла на тему „Значення і користь з'їздів". Під час програми вшановано заслужену льокальну членкиню пані Задорожну, за її 25-літню працю при Союзі.

2. В половині місяця березня провінційна референтка Музею, пані А. Павлюк, в товаристві пані М. Мандзюк, брали участь в „Трейнінґ Воркшоп Семінар оф Манітоба Мюзеум", який відбувся в Брендоні. При тій нагоді відвідано відділ ім. Лесі Українки, в тій же місцевості.

3. 8 червня відвідано ново-зорганізований відділ ім. Доньки України в Томсон в організаційних справах.

4. З початком липня пані М. Мандзюк і пані А. Павлик відвідали відділ в західній частині провінції ім. Лесі Українки в Сенді Лейку і Лесі Українки в Мензі з промовою на організаційну тему і висвітлюванням музейних взорів та експонатів.

Зорганізовано новий відділ

Стараннням провінційної голови пані Марії Білоус, зорганізовано новий відділ ім. Доньки України в Сван Ривері. Цей відділ офіційно став в ряди Союзу сповняючи свій бюджет з початком 1973 року.

Нагороди студентам

Рік-річно Провінційна Екзекутива разом з своїми відділами дає нагороди визначним студентам. Цього року за найкращий попис в українській славістиці, при Манітобському Університеті, одержав нагороду в сумі 50 долярів, Петро Мельницький з Вінніпеґу. Дві нагороди по 25 долярів одержали відзначені студенти при Літніх Курсах Колеґії Св. Андрея, а саме, Володимира Стефура з Содбурі, Онт. і Богдан Масло з Едмонтону, Алта.

Пров. Управа Союзу Українок у Манітобі в 1973 році — зліва направо сидять: Анна Гняздовська — кор. секретарка, Марія Івашко — фінан. секр., добр. Юстина Лучак — 2-га заст. голови, Марія Мандзюк — 1-ша заст. голови, Марія Білоус — голова, Теодора Гаврисишин — уст. голова, Докія Черевик — кор. секр., Оля Завісляк — реф. мол. СУМК.; другий ряд: Марія Кушнірик — голова відділу ім. Кн. Ольги, Славка Карпяк — секр. Муз. Комітету, Вікторія Ґоряк — членка Муз. Комітету, Стефанія Зітон — пред. до Пров. Жіночої Ради, Соня Бейзик — секр. Муз. Комітету, Галина Богонос — голова відділу ім. Лесі Українки, Ангелина Павлик — голова Муз. Філії, Анаст. Сарчук — архіву, Павліна Ігнаш — реф. стипендії.

Всеканадійський З'їзд СУС

Всеканадійський загальний з'їзд СУС та його складових організацій відбувся цього року в Вінніпеґу від 29 серпня до 3 липня. Членкині провінційної управи СУК включались в різні комісії в приготовленні і впорядкуванні приміщень та інше, щоб належно прийняти і погостити учасників з'їзду.

Окружний З'їзд

Відбуто 8 вересня окружний з'їзд СУК в Етелберт, де люкується відділ ім. св. Ольги. Гостею бесідницею на програмі була домініяльна голова Комітету Українок Канади, пані добр. Вікторія Симчич, яка промовляла на тему, „На сторожі культури".

Обіжники і листування

Почерез обіжники і листування екзекутива старається тримати постійний контакт з всіма відділами в провінції, подаючи різні інформації та рекомендуючи пляни праці що на часі.

Є. Білич

30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ В ЛОНҐ БРЕНЧ, ОНТ.

В неділю, 30 вересня 1973 року, членкині святкували 30-ліття існування свого відділу. Урочисте свято почалось в церкві Молебнем за здоров'я членкинь. По полудні о годині 2.30 зібрались гості і жіноче товариство в церковній залі. При дверях вітали гостей і всі бувші голови відділу, яким чіпляли корсажі з квітів. За головним столом сиділи почесні гості і всі бувші голови відділу. Стіл був накритий вишиваною скатертею, а на столі ювілейний торт, калач і квіти.

Ювілей почався, як належиться молитвою, яку промовив отець М. Боднарчук. Вшанували хвилиною мовчання членкинь, відійшовших у вічність. Під час хвилини мовчання голова відділу, пані Наталя Гайдук читала імена відсутніх членкинь, а дві почесні і заслужені членкині світили свічки.

Завітало багато гостей на наше урочисте свято з окружних міст. Від централі СУК склала привіт і побажання членкиням, заступниця голови, багатьом відома д-р Ганна Янішевська, яка також прочитала біографію С. Русової, патронки нашого відділу. Дуже приємно було слухати доктор Ганну Янішевську, яка чудовою україн-

ською мовою оповідала про Софію Русову, яку вона знала особисто.

Була велика радість вітати голову Східної Екзекутиви, пані Мирославу Телегу. Пані М. Телега тепло і щиро вітала членкинь з ювілеєм і бажала здоров'я і успіхів в майбутнім.

Складали сердечні і щирі привіти голови відділів: з Ґрімзбі, Брантфорд, Скарборо, Торонто, Сент Кетринс, Гамильтон і від Інституту Св. Володимира в Торонто.

Були дуже теплі і сердечні привіти від голови церковної громади пана Франка Сливки і уступившого голови пана Леника. Особливо мило привітали членкинь відділу, молоді голови: молодшого СУМК Тарас Сливка, а старшого СУМК панна Наталя Олійник.

Головною бесідницею була пані Галина Мельник Монтреалу, Квебек. Дуже важну доповідь прочитала пані Г. Мельник на тему теперішньої жінки і її роля у сучасному світі.

Пані Н. Гайдук читала історію нашого відділу, яка була цікава і_зворушлива.

В 1943 році зібралось одинадцять жінок в домі пані Параскевії Двірничук і постановили організувати відділ Союзу Українок Канади. На перших зборах зібрали один доляр і 20 центів. Тепер до нашого відділу належить понад 50 членкинь і протягом 30-ти років передали до церковної громади поверх 100.000 (сто тисяч) долярів.

Після привітань, промов і подяк гості мали приємність слухати хор, який складався з членкинь відділу під керівництвом пана Нестора Олійника.

Господинею свята була пані Галина Слюзар, яка так гарно і успішно провадила програмою ювілею.

Церковна заля була урочисто прибрана, як належиться осіннім золотим листям і квітами. Погода була в цей день чудова, здавалося, що і природа святкувала разом з нами.

По програмі, гості оглядали виставку чудового полтавського вишиття, та приступали до ювілейного торта і чаю. Столи були дуже гарно накриті на яких стояло багато смачної перекуски.

Голова нашого відділу пані Наталя Гайдук щиро всім дякує за поміч і співпрацю членкиням і церковній громаді.

Дай Боже нашому відділу дочекатись і до золотого ювілею.

Катерина Шумейко, кор. секр.

З ПРОЩАЛЬНОГО ПРИЙНЯТТЯ
Вернон, Б.К.

В четвер, 4 жовтня 1973 р., по місячних зорах відділ ім. Св. Ольги, членкині влаштували прощальне чайне прийняття в честь своєї доброї та щирої членкині пані Настасії Бабіцької. Пані Н. Бабіцька зі своїм мужем, який тепер не здужає, переїздять до своїх дітей в Некасп, Б.К. Голова т-ва пані Павлина Кіндрачук дякувала пані Н. Бабіцькій за її щиру працю, її жертвенність для т-ва і побажала всього добра на новому місці, та вручила їй подарунок на пам'ятку від відділу ім. Св. Ольги.

Далі прощали пані Н. Бабіцьку о. Н. Мороз, парох місцевої церкви та пан В. Гакман. Бажали їй та її мужеві всього найкращого та доброго здоров'я на многі літа. Дякуючи членкиням і всім присутнім за прийняття та подарунок, пані Н. Бабіцька зложила пожертву від себе і свого мужа, 20.00 дол. для жін. т-ва, 20.00 дол. на місцеву церкву і 10.00 дол. для Недільної Школи.

Щиро дякуємо за пожертви п-ву Бабіцьким та бажаємо їм всього найкращого при своїх дітях.

На згадку того вечора присутні склали 37.25 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь".

Н. Микитюк

У ЧЕТВЕРТІ РОКОВИНИ

Хоч пройшло чотири роки, коли Всевишній покликав до себе нашого славної пам'яти дорогого дядька Мирона Божика, але в уяві він між нами завжди. Пам'ять не вмре про таку добру, щиру, дуже релігійну, жертвенну людину, а понад усе великого трудягу не тільки в Канаді, а в більшій мірі у себе в далекій, а так дуже близькій Волині, яку він любив понад усе, та тужив за нею ціле своє життя. Будучи юнаком боронив Україну гідно в лавах армії УНР. Та химерна доля відібрала від вояка його рідну землю та погнала його на чужину. Але куди б доля не кинула таку добру людину, пам'ять по ньому в його дорогої дружини Анісії Божик та в єдиної доньки Надії та зятя Петра Лукшів ніколи не згасне. Покійний був люблячим мужом, ціле своє життя у долі і не в долі, вкупці разом, як двоє голубів. На них приємно було дивитися. На старші роки, це був незамінний скарб. Утратила і єдина донька та зять, який був покійному за сина, свого дорогого батька. Та така вже видно воля Божа.

Покійний удостоївся величавого похорону по своїй заслузі. Чин похорону відправляли чотирьох священиків та Впреосвященніший Владика Андрій з Едмонтону. Відправили покійного солдата не в свою українську землю, де думав зложити свої кістки. Але щира канадійська земля пригорнула його, на Едмонтонському цвинтарі.

Спи спокійним сном дорогий наш муже, батьку, дядьку та дідусе, незабутню пам'ять про тебе носитимемо завжди, а для чужого люду причудовий пам'ятник, який поставили дружина та діти, буде доказом, що покійний заслужив на таку посмертну честь. Вічная пам'ять! Так, як покійний був жертвенною людиною, та любив і рахував обов'язком жертвувати на церкву, організації та пресу. Отож в незабутню пам'ять по своєму дядькові складаєм на пресовий фонд журналу „Промінь" 25 дол. від Павла, Марії, сина Юрка з друж. Марійкою та Володимира Божиків.

М. Божик

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Кемлупс, Б.К.
в пам'ять Марії Михайлюк

Дня 28 червня 1964 року нас 8-мох громадянок зійшлися в домі пані А. Ірійчук. Прибула тоді до нас з Чиливек, Б.К., пані Марія Савіцька. Ми відбули тоді наші перші збори, на яких рішили зорганізувати в себе відділ Союзу Українок Канади і прийняли назву ім. Лесі Українки.

Проминуло дещо часу, ми не сходились і щойно в квітні 1967 року завітала до нас пані Марія Михайлюк з Вернон. Під її проводом відбулись у нас другі збори, на яких вона заохотила нас до праці, дала нам вказівки та поради в ділянках громадської активности.

Пані Михайлюк була членкинею нашого відділу аж до минулого року. Вона помагала нам у праці своїм досвідом, як також дарувала нам цінні речі на наші базарі. Вона також кілька разів приїжджала до нас, щоб зорганізувати рідну школу.

Відійшла бл. п. Марія Михайлюк у вічність 24 травня 1973 року. В її світлу пам'ять замість вінка на її могилу засилаємо 10.00 дол. на журнал „Промінь".

Вічна Їй Пам'ять!

За відділ ім. Л. Українки:

Катерина Садова

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

РІЗДВЯНІ ПРИПИСИ

З уваги на те, що наступне число журнала виходить на початку м. січня і не всюди воно наспіне на час, подаємо в цім числі стравопис на Святу Вечерю і деякі з нього приписи.

З таких страв складається Свята Вечеря.

Кутя, борщ, холодець з риби, смажена або печена риба, варена квашена капуста з горохом, гриби в сосі, голубці з гречаних круп, пшоняні, або з рижу, фасоля, оселедці, вареники з капустою, картоплів, сливок або з маком, узвар (з сушених овочів) сливок, грушок, родзинків. Печиво — колачі, пампушки, печені пиріжки. Горіхи та овочі.

Звичаї Святого Вечора, особливо ті, що відносяться до страв де в чім різняться, прим. кутя в Київщині складається з вареної пшениці з медом. Маку до куті вживали лише в західній Україні — Галичині, Поділлю. На Поліссю варили пшеницю і давали олію замість меду. В багатьох частях України кутю подають насамперед на стіл, кушають і щойно тоді споживають інші страви, в інших частинах України кутю подають на закінчення. Миска з кутею лишається на столі цілу ніч — це в пошані для душ померлих предків.

На Святий Вечір, капуста, яка вариться з горохом, має бути густа. Пироги з фасолею або капустою подаємо на стіл разом з борщем і рибою. Вареники подаємо на стіл з цибулькою, присмаженою на олії. Пампушки завиванці або колачі, подаємо на стіл з узваром. Всі страви повинні бути пісні без м'яса, масла і сира.

Кутя: 2 горнят пшениці, 2 горнят меду, ½ горнятка горіхів, ¾ горнят маку. Пшеницю перебрати, виполоскати і висушити в печі 250°, час від часу мішаючи. Коли висохне — покропити гарячою водою і дати в полотняний мішечок, товкти макогоном аж верхня лушпина пшениці зійде. Тоді пшеницю виполоскати, луску сплавити, дати до посуду і хай мокне через ніч. Рано дати дрібку соли і варити в тій самій воді від двох до чотирьох годин, аж поки пшениця стане м'яка.

Хто любить кутю з маком, то його приготовляти в такий спосіб: мак висушити, сполоскати і змолоти на машинці, дати мед, горіхи і вимішати з пшеницею, розвести гарячою водою, щоб кутя була рідка.

КВАШЕНА КАПУСТА З ГОРОХОМ

З горнятка квашеної капусти, ¾ горнят води, 1 горня вареного сухого гороху, 1 середньої величини цибуля, 3 ложки столової олії, 2 ложки муки, ½ зубчика часнику (як хто хоче), солі і перцю до смаку.

Виполоскати капусту в теплій воді і сцідити. Залляти водою і варити 20 хвилин. Цибулю покраяти і посмажити в олії, посипати мукою і дозволити, щоб запражка стала жовта. Цю запражку дати до капусти, добре вимішати і варити. Додати часник і горох. Хай вариться разом ½ години. Капуста має бути густа.

ГОЛУБЦІ З ГРЕЧАНИХ КРУП

Спражити в печі гречані крупи, вимішати з сирим яйцем ,можна і без яйця). Мішати весь час, щоб не пригоріли. Запарити праженим гарячим молоком, або водою. Посолити і дати трохи оливи, або іншого товщу. Вложити в піч, щоб каша трохи випеклася. Окремо присмажити на товщі зо дві дрібні посічених цибулі, додати до каші, вимішати і з того робити голубці. До голубців додати товщу і кілька ложок густої сметани. Пекти голубці без води, то будуть сипкі і смачні.

ОСЕЛЕДЕЦЬ З ЦИБУЛЕЮ

Вимити 2 оселедці і лишити на ніч в холодній воді. На другий день накраяти кружальцями цибулі ,скільки хто любить), поляти цибулю гарячою водою і зараз же сцідити і поляти холодною. Оселедець покраяти на куснички і дати до посудини, прикрити цибулею, полити оливою і оцтом і подавати на стіл.

Вишивана блюзка

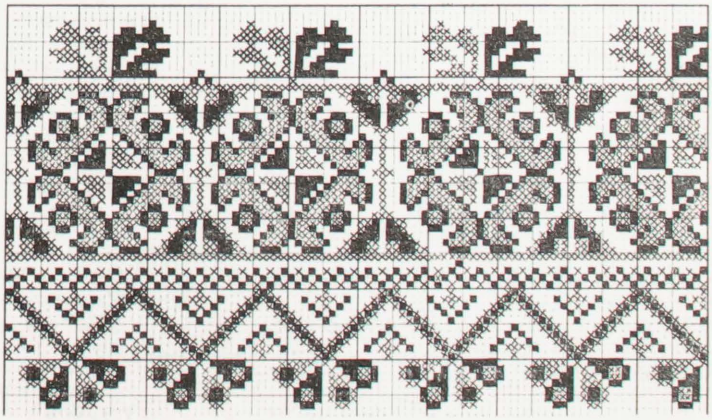

Із збірки Олени Пчілки — уставка вишита хрестиками у двох красках ▩ — чорна, × — червона на сорочці до народного строю, або на вечірній блюзці до чорної спідниці.

Союз Українок Канади, філія Музею у Торонті.

ЗМІСТ XIV РІЧНИКА

Видатні постаті

Н. Кібець — До 90-ліття з дня народження М. Донця 5— 3
Н. К. — В жалібні роковини ... 5— 2
К. Мурашко — Невиджалувана втрата ... 5— 4
Зоя Плітас — Світла постать забутої героїні ... 6—7— 3
— Наталія Полонська-Василенко ... 8— 7
Н. Кібець — Співак і патріот ... 9— 6
о. Ол. Хом'як — Відійшла одна з перших ... 9—13
М. Головащенко — Соломонія Крушельницька ... 11— 4
Зоя Плітас — Визначні українські письменниці, поетки і журналістки 20 ст. ... 10— 9
Зоя Плітас — Визначні українські письменниці, поетки і журналістки 20 ст. ... 11— 8
З. Плітас — С. Русова ... 12— 2
О. Климчук — Раїса Хилько ... 12—10
О. Климчук — Євдокія Колесник ... 12—10

Відділ для дітей

Н. — Ялинка ... 1—10
Н. К. — Знайомство з Лесею ... 2—21
Л. Письменна — Дід Улян і Федь ... 2—21
Леся Українка — На зеленому горбочку ... 2—21
Н. К. — Про Шевченка ... 3—21
Д. Красицький — Малий маляр ... 3—21
Т. Шевченко — Весна ... 3—21
Нар. — Ходить сон коло вікон ... 3—21
— Крашанки ... 4—24
Н. Забіла — Ластівки ... 4—24
Ю. — Малий Зайчик ... 4—24
І. Кульська — Для мами ... 5—14
Ок. Сенатович — Крила ... 5—14
В. Гринько — Бабуся ... 5—14
Н. Забіла — Метелик ... 8—19
Ш. Сагдула — Куди робота ховається ... 8—19
Г. Демченко — Таня ... 8—19
Г. Усач — Дивовижний кущ ... 8—19
Марія Балюк — Пригода Іванки ... 9—20
М. Руденко — Ген суниці у траві ... 9—21
Гр. Коваль — Осінь ... 10—20
К. Ушинський — Зайчикові скарги ... 10—20
М. Стельмах — Як я читаю ... 10—20
А. Хикоян — Книжка ... 11—19
В. Осеєва — Що легше ... 11—19
І. Сенченко — Хліб святий ... 11—19
О. Довгий — Тарасик ... 11—19

Есеї

А. Горохович — Леся Українка ... 2— 3
Г. Михальчук — Пам'ятки Волині ... 2—10
Г. Михальчук — Пам'ятки Волині ... 3— 2
„У.Д." — Камінь Шевченка ... 3— 3
А. Горохович — Вартости української культури ... 3— 7
М. Волосевич — „Базар" ... 3—11
А. Горохович — Вартості української культури ... 4— 4
К. Мурашко — За віру предків ... 6—7— 4
Н. Кібець — Чи пам'ятаєте ви голод 1932—1933 р.р. в Україні ... 6—7— 7
Г. Янішевська — Переслідування діячів культури в сучасній Україні ... 8— 3
— Від Державного Центру Української Народної Республіки ... 2— 3
Є. Сверстюк — На свято жінки ... 9— 8
Маркус Ван Стін — У поетеси Маргарити Атвуд — Канада на першому місці ... 10— 6
Ф. Мудренко — Захоплюючий вид дозвілля ... 10—14
Наталя Кібець — Дивоцвіт ... 12—11
О. Воропай — День Андрія Первозванного ... 12— 7

ENGLISH SECTION

Stephania Paush — A Christmas Eve Paseth ... 1-12
Maria Bendas — Conference of the Inter. Council of Women ... 2-15
Cl. A. Manning — Taras Shevchenko — The Poet of Ukraine ... 3-15
"S" — Our Custom at Easter time ... 4-15
H. H. — The Bidniak, Yaroslava & Zhdan Exhibits in Toronto ... 5-15
Cl. A. Manning — Taras, Shevchenko, The Poet of of Ukraine ... 5-17
Chrystyna Hnatiw — Enjoyable and Informative 6-7-15
Coordinator NPA — Documentig Your Heritage ... 8-15
An Interview of Halia Michalchuk ... 9-15
Q. I. Smith — The Public Archives of Canada and Ethnic Archives ... 10-15
W. I. Smith — The Public Archives of Canada ... 11-15
Nightingale of Ukraine ... 11-17
Anna Balan — Another Viewpoint ... 12—15

Ідеологічно програмові

Президія СКВУ — У свято народження Спасителя 1— 2
Н. К. — Жіночі організації і конференція І.Ж.Р. 2— 1
Петро Кондра — Щоб зберегти нашу культуру ... 2—12
Н. К. — Шевченківські роковини ... 3— 1
Н. К. — Перед нашим черговим З'їздом ... 5— 1
Н. К. — Шкільні вакації і наші діти ... 6—7— 1
Н. К. — У змаг за майбутнє ... 8— 1
„Р.Ш." — Рідна мова ... 9— 1
Н. К. — Поз'їздові рефлексії ... 10— 1
— II-ий Світовий Конгрес Вільних Українців 10— 2
Н. К. — Назустріч постановам ... 11— 1
Н. К. — Як відбувся Конгрес? ... 12— 1

Новелі, спогади, оповідання

П. Щуровська — Перші кроки праці перед від'їздом закордон Української Капелі ... 1— 3
Іван Боднарчук — При Святвечірніх спалахах ... 1— 5
А. Киянка — Ялинка сяє, подає надію ... 1— 7
М. Турцевич-Пилипчук — Під Новий Рік ... 1—14
П. Щуровська — Перші кроки підготовчої праці Капелі ... 2— 7
Н. А. — Роксана, істор. оповідання ... 2—18
К. Мурашко — Студентські часи Олени Теліги ... 3— 5
П. Щуровська — Перші кроки підготовчої праці Капелі ... 3— 9
— Молитва свекрухи ... 3—14
Н. Кібець — З циклу спогадів про Великдень ... 4— 2
А. Киянка — Незабутня пасочка ... 4— 7
П. Щуровська — Перші кроки підготовчої праці Капелі ... 4— 8
Іра Шог — Мій радісний Великдень ... 5— 7
П. Щуровська — Перші кроки праці перед від'їздом закордон Української Капелі ... 5—11
П. Щуровська — Перші кроки праці перед від'їздом закордон Української Капелі ... 6—7— 9
М. Стельмах — Гуси — лебеді летять ... 6—7—13
Леонід Мосендз — Засів ... 8—13
Леонід Мосендз — Засів ... 9—11

М. Квятковський — Педагог ... 9—18
Галя Мазуренко — Зоя ... 10— 7
Леонід Мосендз — Засів ... 10—17
„Содаліс" — Недокінчений денник ... 10—19
Леонід Мосендз — Засів ... 11—10
Леонід Мосендз — Засів ... 12—18

Народне мистецтво

В. Дробот — Етнографічні матеріяли в експозиції Кременецького Музею ... 2—11
С. Стратійчук — На будову Музею Союзу Українок Канади ... 2—22
Р. Янишевський — Народжені красою Карпатського краю ... 3—13
— Відомі всьому світові ... 5— 5
Марія Буряк — Як я малюю ... 6—7—12
С. Стратійчук — Виказ пожертв на будову Музею 5—21
Анна Янів — В користь Музейної Фундації ... 8—17
С. Стратійчук — На будову Музею Союзу Українок Канади ... 9—18
Ст. Наливайко — Художниця Люба Панченко ... 10—10
С. Стратійчук — Пожертви на будову Музею ... 11—14
А. Т. Будзан — Невичерпне джерело народніх традицій ... 11—20

Освіта, виховання

Альберта розглядає освіту ... 2— 2
Вікт. Симчич — На сторожі культури ...

Поезії, вірші

Колядка — Во Вифлеємі ... 1— 1
Колядка — Бог Предвічний ... 1— 1
А. Киянка — З колядою ... 1— 2
Г. Одарченко — Приязнь ... 2— 1
С. Левченко — Зустріч гетьмана з сином ... 2—20
М. Гірняк — Виходь в дорогу ... 3— 1
М. Верес — Великодне ... 4— 1
А. Киянка — На день воскресіння ... 4— 1
В. Ворскло — Весна ... 4— 8
В. Колодій — Я знову, мамо ... 5— 1
І. Багряний — Рідна мова ... 5— 2
Б. І. Антонич — Батьківщина ... 6—7— 1
Галя Мазуренко — Мати Божа ... 8— 1
Віра Ворскло — Щастя ... 9— 1
Марія Влад — Троянди і криця ... 9— 5
А. Малишко — Бурштин ... 10— 2
В. Сосюра — Осіннього неба на всьому печать ... 11— 1
В. Сосюра — Люблю України кохану небо ... 11— 1

Репортажі, вісті

З кампанії журнала „Промінь" ... 1—11
А. Курдидик — Любов до краси ... 2—14
О. Лукомська — З Централі Союзу Українок ... 3— 4
Прес. референтура Ж.КУК — У пошану К. Малицькій 3—14
К. Федорів — Відзначення 250-ліття нар. Григорія Сковороди ... 3—17
Н. К. — З українського життя у Вінніпегу ... 3—22
— Перед закінченням кампанії ... 3—23
А. Звоздецька — Мої враження з побуту в Аргентині 4—11
— Політика канадського уряду щодо багатокультурности ... 4—17
— Успішне закінчення кампанії ... 5—19
— Наради підготовчого комітету II-го Конгресу СКВУ ... 6—7— 2
Орися Лучак — Голос молоді ... 6—7— 5
(ак) — Вечір у пошану Б. Лепкого ... 6—7— 6
— Відбувся з'їзд Українських письменників у Канаді ... 8— 7
Марія Квас — Пансіон ім. Івана Франка у Торонті 8— 8
Присутня — Ювілей заслуженої діячки д-р Зої Плітас ... 8— 9
Галина Михальчук — Підсумок праці культурного проєкту відділу ім. Г. Барвінок ... 8—11
Г. Янішевська — 80-ий річний з'їзд і конференція Кан. Нац. Жіночої Ради ... 9— 3
О. Лукомська — Склад Центральної Управи Союзу Українок Канади ... 10— 3
О. Ганночко — З біографії С. Пауш ... 10— 3
— Резолюції з 35-го з'їзду Союзу ... 10— 4
— Етнічний фолкльор ... 10— 5
К. Мурашко — Лист з Аргентіни ... 10— 8
о. П. С. — Молоді професійні сили ... 10—12
С. Пауш — Ті, що здобули нагороди ... 10—13
— Звіт 35-го з'їзду Союзу Українок Канади 11— 2
Леся Івасюк — Про відбутий Конгрес І. Ж. Ради 11— 6
Н. К. — Відкриття пам'ятника Лесі Українці в Києві 11— 9
— Звіт 35-го з'їзду Союзу Українок Канади 12— 3

Родинна хроніка

День уродин Марії Саїк — Едмонтон ... 2—26
10 років настоятельства о. Дебрина — Лондон ... 2—26
Золотий ювілей п-ва Л. і Т. Бобрів — Ст. Кетерінс 2—27
Прощальна гостина Євгенії Козяр — Реджайна ... 3—25
Дружне прощання п-ва А. і С. Степанюків — Лондон 3—25
Ювілей п-ва Колтуцьких — Сенді Лейк, Ман. ... 3—27
В день уродин пані К. Іванишин — Монтреал ... 4—29
В день уродин пані Г. Личак, Мирнам ... 5—27
З нагоди дня народження пані А. Прокопюк — Монтреал ... 5—28
Ювілей п-ва В. і Т. Сидоренків — Монтреал ... 6—7—23
Вшанування пані Т. Тучак — Торонто ... 6—7—25
Ювілей п-ва А. і М. Бабляків — Монтреал ... 8—21
З нагоди дня уродин пані А. Твердун — Монтреал 8—24
Вшанування Є. Гукало — Монтреал ... 9—22
В пошану 80-ліття М. Гумчак — Монтреал ... 9—23
Вшанування п-ва Іванишинів — Винард, Саск. ... 9—24
Одруження Д. Співака і О. Ющенко — Лондон ... 10—27
З нагоди 70-ліття пані К. Радкевич — Монтреал 11—23
50-ліття подружжя п-ва Іричуків — Гвайт Рокс, Б.К. 11—25
Ювілей подружжя п-ва Мицаків — Едмонтон ... 11—25
Ювілей подружжя п-ва П. М. Григорів ... 12—28

Ті, що відійшли

Марія Саганюк ... 3—27
Михайло Шипиляк ... 3—28
Катерина Магера ... 4—30
Прот. д-р Дмитро Стратійчук ... 5—25
Марія Башак-Мацюра ... 5—30
Анастасія Григорук ... 3—12
Степан Цибульський ... 6—21
Анеля Новосад ... 6—26
Євдокія Погорецька ... 6—26
Марія Кужіль-Филипчук ... 6—27
Марія Лазарук ... 9—25
Текля Яськів-Тимчак ... 8—25
Марія Білозерська ... 8—26
Марія Шербак-Михайлюк ... 8—27
Клеоніка (добр.) Квасницька ... 9—26
Марія Ропчан ... 10—21
Параскевія Гарасимів ... 10—29
Стефан Луцюк ... 10—29
Петро Танаско Кузик ... 10—30
Василь Боярчук ... 10—30
Михайло Вакалюк ... 10—31

P 91. JAN 74
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA
T5B 0A7

Марія Король ..... 8—31
Анастасія Ґриба ..... 11—29
Юзефа Войцехівська ..... 11—29
Марія Улян-Дубенчук .....

Українська вишивка, взори

Філія Музею Союзу Українок Канади — голова Іванна Вахна — число 2 — ст. 32, 3—52, 4—31, 5—32, 6—7—31, 8—26, 9—32, 10—32, 11—31.

Домашнє господарство, приписи

2—32, 3—32, 4—31, 5—32, 6—7—32, 8—32, 9—32, 10—32, 11—32, 12—31.

З діяльности Провінційних Екзекутив Союзу Українок Канади

В Альберті —

Провінційний З'їзд Союзу в Едмонтоні ..... 4—19
Звіт діяльности за рік 1971-72 ..... 4—21
Весняний чай і мистецька виставка ..... 4—23
Весняний чай і мистецька виставка ..... 11—22
Відвідання відділу у Редвотер ..... 6—25
Звіт провін. з'їзду на Брит. Колюмбію у Ванкувері 3—18
Весняний чай — Ванкувер ..... 8—22
Звіт пров. з'їзду Східньої Канади у Гамільтоні .... 2—23
З окружного з'їзду у Брентфорді ..... 9—19
Звіт пров. з'їзду Союзу Українок ..... 5—20
Окружний з'їзд в Овкборн, Ман. ..... 2—24
З окружного з'їзду в Етелберт ..... 12—27
З діяльности Пров. Екзекутиви в Манітобі ..... 12—29

З діяльности відділів

Альберта

Смокі Лейк — Відділ ім. О. Кобилянської — 2—30, 2—31, 6—24, 6—25, 8—25.
Едмонтон — Відділ при Катедрі Св. Івана — 3—26, 8—20, 9—29.
Едмонтон — Відділ ім. Кн. Ольги — 5—29.
Едмонтон — Відділ ім. Л. Українки — 6—30.
Ту Гилс — Відділ ім. Лесі Українки — 8—20, 9—21, 9—25, 10—24.
Келґари — Відділ ім. О. Басарабової — 8—21.
Радвей — Відділ ім. Лесі Українки — 8—28.
Васетна — Відділ ім. О. Басарабової — 8—29.
Ендру — Відділ ім. Лесі Українки — 8—29.
Спеден — Відділ ім. Н. Кобринської — 11—26.
Вегревил — Відділ ім. Св. Ольги — 10—23.

Бвіт. Колюмбія

Вернон — Відділ ім. Св. Ольги — 2—26, 3—31, 6—24.
Чиливек — Відділ ім. О. Кобилянської — 4—28, 8—25.
Валей — Відділ ім. Лесі Українки — 5—27, 6—30, 8—23.
Ванкувер — Відділ ім. Лесі Українки — 8—22.

Манітоба

Овкборн — Відділ ім. Лесі Українки — 3—29.
Роблін — Відділ Доньки України — 4—31.
Мензі — Відділ ім. Лесі Українки — 5—30.
Вінніпеґ — Відділ ім. Лесі Українки — 6—22, 8—30.
Ґілберт Плейнс — Відділ ім. Лесі Українки — 6—30.
Брендон — Відділ ім. Лесі Українки — 6—31.
Вінніпеґ — Відділ ім. Кн. Ольги — 9—24, 9—27.
Етелберт — Відділ ім. Кн. Ольги — 9—27.
Транскона — Відділ ім. Л. Українки — 10—23.
Давфин — Відділ ім. Лесі Українки — 11—23, 11—24, 11—26.

Саскачеван

Йорктон — Відділ ім. О. Пчілки — 2—29, 6—23.
Витков — Відділ ім. О. Кобилянської — 2—29.
Мазепа — Відділ ім. О. Кобилянської — 2—30.
Нипавин — Відділ ім. О. Басарабової — 2—30.
Фовм Лейк — Відділ ім. Л. Українки — 2—31.
Ватсон — Відділ ім. Л. Українки — 2—31.
Редфілд — Відділ ім. Л. Українки — 2—31.
Ґефорд — Відділ ім. О. Басарабової — 3—29, 4—28, 9—21.
Ґлеслин — Відділ ім. О. Басарабової — 3—29.
Реджайна — Відділ Доньки України — 3—30, 5—23, 5—25.
Канора — Відділ ім. Марії Маркович — 5—25, 8—28.
Кемсак — Відділ ім. Софії Русової — 5—26.
Стінен — Відділ ім. Кн. Ольги — 5—28, 5—33.
Норт Бетлфорд — Відділ ім. О. Пчілки — 5—29.
Винярд — Відділ Доньки України — 5—30, 9—24.
Шіго — Відділ ім. О. Кобилянської — 5—31.
Кадворт — Відді лім. Кн. Ольги — 5—33.
Принс Алберт — Відділ ім. Кн. Ольги — 6—23, 6—32.
Донвел — Відділ ім. О. Кобилянської — 6—29.
Ґронлид — Відділ ім. Кн. Ольги — 6—29.
Бюкенан — Відділ ім. Л. Українки — 6—33.
Кадет — Ейлишем — Відділ ім. Олени Пчілки — 6—33.
Стирджес — Відділ ім. Л. Українки — 8—20.
Айтуна — Відділ ім. Кн. Ольги — 8—27.
Саскатун — Відділ ім. О. Кобилянської — 8—17, 9—28, 12—34.
Єлов Крік — Відділ ім. Л. Українки — 10—26.

Онтаріо

Ґрімзбі — Відділ ім. Кн. Ольги — 2—28, 6—29, 8—23.
Лондон — Відділ ім. Кн. Ольги — 2—28, 10—23.
Ошава — Відділ ім. Барвінок — 3—24, 8—24, 9—30.
Торонто — Відділи Кн. Ольги і Тризуб — 3—24, 6—25, 9—22.
Форт Френсес — Відділ ім. Л. Українки — 4—29, 9—24.
Тандер Бей — Відділ ім. О. Пчілки — 5—26.
Гамільтон — Відділ ім. Л. Українки — 5—26, 5—27, 6—28.
Вотерфорд — Відділ ім. Л. Українки — 5—30.
Лонґ Бренч — Відділ ім. Софії Русової — 5—33, 12—24.
Брентфорд — Відділ ім. Л. Українки — 6—22.
Скарборо — Відділ ім. Св. Анни — 6—33.
Тандер Бей — Відділ Доньки України — 8—28.
Сент Кетерінс — Відділ ім. Л. Українки — 9—23.
Виндзор — Відділ ім. Л. Українки — 10—25, 11—24, 11—26.
Содбури — Відділ ім. Кн. Ольги — 11—28.

Квебек

Лашін — Відділ ім. Кн. Ольги — 3—30.
Монтреал — Відділ ім. Ганни Барвінок — 4—27, 4—30, 5—31, 10—24.

З діяльности Комітету Українок Канади

З праці Комітету Українок Канади у Гамільтоні .... 10—28
З діяльности Комітету Українок Канади в Торонті 10—27
Загальні рокові збори Комітету Українок Канади у Вінніпезі ..... 11—30